

ЗВІТ
експертної групи

Заклад вищої освіти	Національний університет "Чернігівський колегіум" імені Т.Г. Шевченка
Освітня програма	62779 Журналістика
Рівень вищої освіти	Магістр
Спеціальність	061 Журналістика

Цей звіт складений за наслідками експертного оцінювання згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Національний університет "Чернігівський колегіум" імені Т.Г. Шевченка
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	62779
Назва ОП	Журналістика
Галузь знань	06 Журналістика
Спеціальність	061 Журналістика
Спеціалізація (за наявності)	відсутня
Рівень вищої освіти	Магістр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Скленар Ігор Михайлович, Житнікова Ангеліна Віталіївна, Супрун Володимир Миколайович (керівник)
Залучений представник роботодавців	не застосовується
Дати візиту до ЗВО	22.09.2025 р. – 24.09.2025 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП	https://drive.google.com/file/d/1M1Gs_zB8V7SHSRpQnYoz4ssaforVl-rT/view
Програма візиту експертної групи	https://drive.google.com/file/d/1L9w4XO1-l2k3kVEmx5ZorJhoLfEhcnFe/view

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

☐ Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Висновок щодо відповідності критеріям. Позитивні практики за освітньою програмою:

Підготовку здобувачів за спеціальністю 061 «Журналістика» другого (магістерського) рівня вищої освіти у Національному університеті «Чернігівський колегіум» імені Т.Г. Шевченка розпочато 2024-2025 н.р. За період функціонування ОП мала дві редакції: 2024 року і оновлену 2025. Зміни були інспіровані прийняттям у січні 2025 року професійного стандарту «Журналіст», уточненням програмних результатів навчання, пропозиціями стейкхолдерів. За результатами акредитаційної експертизи ЕГ дійшла висновку, що взірцевих практик та суттєвих недоліків на освітній програмі немає. Зміст ОП має чітку структуру, відповідає місії та стратегії ЗВО, дотримано галузевий та регіональний аспекти, враховано потреби ринку праці у висококваліфікованих фахівцях у галузі журналістики, обізнаних із роботою в екстремальних умовах. Навчання та викладання на ОП має студентоцентризований характер, повною мірою дотримано принципів академічної свободи, демократизму, можливостей формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів. Освітня програма має належний кадровий потенціал, який нараховує п'ять докторів наук, шість кандидатів наук та одного Заслуженого журналіста України. Позитивною практикою є та, що всі викладачі дисциплін циклу професійної підготовки є практиками й експертами галузі. ЗВО стимулює професійний розвиток науково-педагогічних кадрів як шляхом персональних заохочень, так і через матеріальне преміювання кафедральних колективів за успіхи в науковій та освітній діяльності. Система поєднання навчання і досліджень включає проходження здобувачами науково-дослідної практики, їх участь у конференціях різних рівнів, чималий публікаційний набуток магістрантів. Для здобувачів створені комфортні психологічні та матеріальні умови для навчання й творчого розвитку. Тому ЕГ оцінила всі критерії за рівнем В.

Недоліки

1. У вихідних даних публікації на сайті філологічного факультету не вказано повної дати про громадське обговорення проєкту ОП в редакції 2025 року, а в самому тексті – не зазначено року цього громадського обговорення (<https://philology.chnpu.edu.ua/news/9702/>). 2. Зміст ОП та ПРН не дають можливості професійної реалізації випускників, визначених у профілі освітньої програми в розділі 4 «Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання» в установах прописаних розділом: «видавництвах..., рекламних агенціях, закладах освіти відповідного профілю» та за спеціальностями Національного класифікатора України ДК 003:2010 «Класифікатор професій»: 1475.4 Менеджер зі зв'язків із громадськістю; 2419.2 Фахівець зі зв'язків із громадськістю та пресою (ОП редакції 2024 року) та 3131 Фотокореспондент (редакція ОП 2025 року), оскільки це не підтверджено наповненням ОП, а саме: у циклі обов'язкових жоден ОК не передбачає підготовку студентів до роботи за цими фахами. 3. Переважна кількість здобувачів ОП не ознайомлена з можливістю реалізації права на академічну мобільність. 4. Відсутність у викладачів, що забезпечують ОК «Екожурналістика», ОК «Професійна етика журналістів», ОК «Психологія конфліктів у масмедіа», публікацій у фахових виданнях категорії Б чи Scopus, Web of Science, які корелювались би зі змістом дисциплін. У викладача ОК «Іноземна мова (англійська)» немає необхідної кількості фахових статей протягом останніх п'яти років, що суперечить п. 37 Постанови Кабінету міністрів України №1187 від 30.11.1015 р. «Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності». 5. На вебсайті кафедри української мови, літератури та журналістики наявне перенавантаження інформацією за різними видами діяльності цього структурного підрозділу, а документи ОП слід шукати за переходом на іншу цифрову платформу.

Рекомендації

1. Гаранту ОП у цьому навчальному році звернутися до керівництва ЗВО з ініціативою створити організацію, яка би об'єднала роботодавців з місцевих медіа, з метою кращої взаємодії з НУ «Чернігівський колегіум» ім. Т.Г. Шевченка у питаннях підготовки потенційних фахівців зі спеціальності 061 «Журналістика». 2. Гарантові ОП, робочій групі у новій редакції ОП рекомендуємо чітко конкретизувати придатність магістрантів до майбутньої професії відповідно до змісту освітньої програми, забезпечуванням освітнім компонентам, їх тематичному наповненню, що об'єктивно спрогнозує сферу працевлаштування випускників ОП. 3. До 2026-2027 н.р. гаранту ОП та начальнику відділу міжнародних зв'язків та соціального партнерства посилити популяризацію програм академічної мобільності серед здобувачів ОП «Журналістика» (включно із дистанційною та/чи довгостроковою формами проходження). Врахувати можливість реалізації внутрішньої мобільності. 4. Викладачам ОК «Екожурналістика», ОК «Професійна етика журналістів», ОК «Психологія конфліктів у масмедіа» до кінця 2025-2026 н.р. підготувати й опублікувати у фахових виданнях категорії Б або Scopus, Web of Science статті, які за змістом відповідали б забезпечуваним ОК. Викладачу дисципліни «Іноземна мова (англійська)» увідповіднити кількість фахових видань за останні п'ять років пункту 37 Постанови Кабінету міністрів України №1187 від 30.11.1015 р. «Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності». 5. До початку 2026-2027 н.р. гаранту ОП урахувати пропозиції роботодавців, які вперше були висловлені під час зустрічі з ЕГ, щодо важливості отримання здобувачами таких знань та навичок: взаємодія журналістів із пресслужбами, зокрема формування офіційних запитів, вибудовування комунікації з відділами зв'язків із громадськістю; роботи з відеоконтентом; робота з текстами; вміння професійно працювати на діджитал-платформах; знати історію журналістики, зокрема української шляхом запровадженням ОК чи розширення тематичного блоку змістовий модуль, упровадженням нових методів викладання (на розсуд робочої групи на чолі з гарантом). 6. Гаранту ОП звернутися до керівника відповідного підрозділу з інформаційно-

технічного забезпечення НУ «Чернігівський колегіум» ім. Т.Г. Шевченка з приводу розробки до кінця 2025-2026 н.р. окремих рубрик на кафедральному сайті із усією необхідною документацією ОП «Журналістика».

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проєктування освітньої програми:

1. Освітня програма дає можливість досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти. За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти програмні результати навчання затверджуються закладом вищої освіти і мають відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня

На етапі проєктування ОП її розробники здійснили аналіз чинного Стандарту вищої освіти України за спец. Об1 «Журналістика» для другого (магістерського) рівня вищої освіти, затвердженого Наказом МОН України № 994 від 08.11.2022 р. ОП затверджена Вченою радою НУ «Чернігівський колегіум» імені Т.Г.Шевченка 30.06.2025 р. (пр. №12) та введена в дію наказом ректора від 02.07.2025 № 64. Реалізація ОП забезпечується набуттям 9-ти ЗК, 8-ми СК та досягненням 14-ти ПРН. Порівняльний аналіз ЗК, СК та ПРН із чинним стандартом демонструє повний збіг ЗКо2, ЗКо6, ЗКо7, ЗКо8, СКо2, СКо5 та РНо9, РН10, РН11, РН12, РН 13. Однак конкретизовано ЗКо1, ЗКо3, ЗКо4, ЗКо5; СКо1, СКо3, СКо4, СКо6; РН 01, РН02, РН03, РН04, РН 05, РН06, РН07, РН08. Після роботи над проєктом, розпочатої в 2023–2024 н.р., після громадських обговорень додано СК 08 та РН 14. Специфіка ОП спонукала проєктну групу сформулювати СКо8 таким чином: здатність реалізовувати журналістську діяльність в умовах надзвичайного стану, збройних військових конфліктів, стихійних екологічних лих, техногенних аварій та катастроф. У рецензії д-ра філол. наук Людмили Марчук (Кам'янець-Подільський національний університет ім. Івана Огієнка) виділено вагомість внесеного, після громадського обговорення ОП, ПРН 14: «особливо цікавим та актуальним видається чотирнадцятий програмний результат: реалізовувати й дбати про власну психологічну й фізичну безпеку, а також своїх колег, об'єктивно подавати інформацію й реалізовувати комунікацію в умовах надзвичайного стану, збройних військових конфліктів, стихійних екологічних лих, техногенних аварій та катастроф». Інші доповнені ПРН, як випливає із ОП, відображають професійний напрям освітнього процесу, н-д, РН02 доповнено формулюванням: користуватися технологіями штучного інтелекту. Відповідність освітніх компонентів та програмних результатів відтворено в матриці ОП. ЕГ констатує, що ОП повністю враховує вимоги стандарту за спеціальністю «Журналістика». Аналіз матриць відповідності ЗК, СК, РН та ОК упевнює, що досягнення ПРН, визначених стандартом вищої освіти, забезпечують обов'язкові освітні компоненти ОК01-ОК15. Для досягнення визначених цілей і ПРН застосовуються відповідні методи, засоби навчання та викладання, а також використовуються необхідні кадрові і матеріально-технічна база. Атестація проводиться у формі захисту кваліфікаційної роботи магістра (відповідно до вимог Стандарту). Гарант ОП на зустрічі із ЕГ детально описала процес оновлення ОП в редакції 2025 року. Отже, ЕГ встановила, що ця ОП дає можливість досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за спеціальністю Об1 «Журналістика» другого (магістерського) рівня вищої освіти. ЕГ констатує виконання підкритерію 1.1.

2. Зміст освітньої програми враховує вимоги відповідних професійних стандартів (за наявності). Освітні програми, що передбачають присвоєння професійних кваліфікацій, мають забезпечувати виконання вимог відповідних професійних стандартів

Як зазначено в Загальних відомостях про ОП, історію її розроблення та впровадження, ОП узгоджено «з професійним стандартом «Журналіст», затвердженим 22.01.2025 року, змінено назву галузі знань, залучено професійну кваліфікацію «Журналіст» (с. 3). На рівні ЗВО діє Положення про порядок присвоєння професійних кваліфікацій здобувачам вищої освіти в Національному університеті «Чернігівський колегіум» імені Т.Г.Шевченка (<https://drive.google.com/file/d/1raPSC7o-tp4Zmo8EvkzHzXE8A1LurknW/view>). Також в ОП змінено перелік посад, які може обіймати випускник-фахівець, згідно з Національним класифікатором України ДК 003:2010, що не було відображено в ОП за 2024-2025 н.р.: 2451.2 «Журналіст», 2451.2 «Кореспондент», 2451.2 «Оглядач», 3131 «Фотокореспондент», 2451.2 «Редактор випусковий», 2451.2 «Редактор». Інтереси й потреби здобувачів ураховано під час формування цілей ОП та програмних результатів навчання щодо набуття компетентностей у журналістській галузі саме на прикордонній території України, як наголошено у ВС (с. 5). Зі слів проректора з наукової роботи на зустрічі з членами ЕГ, на Чернігівщині працює немало медіагруп. Однак на зустрічі із НПП було висловлено зауваження, що деякі ОК потребують більшого змістового наповнення для підготовки фахівців-випускників із

вищезазначеного переліку Національного класифікатора України ДК 003:2010. На основі оновленого змісту ОП і визначення в ній професійної кваліфікації, ЕГ констатує виконання підкритерію 1.2.

3. Освітня програма має чітко сформульовану мету, яка відповідає місії та стратегії закладу вищої освіти

Місія університету визначена в «Стратегії розвитку національного університету «Чернігівський Колегіум» імені Т. Г. Шевченка» на 2022 – 2026 роки» (<https://surli.li/dbaugf>). У цьому документі НУ ЧК ім. Т. Шевченка позиціонується як класичний університет. Свою місію ЗВО реалізовує через стратегічні напрями розвитку, задекларовані в Статуті університету (<https://surli.cc/nmompny>), де визначено такі види діяльності як міжнародна, освітня, суспільно-виховна, науково-дослідницька, інноваційна, виробничо-господарська. На думку розробників, цілі ОП відповідають місії й стратегії університету, оскільки вони спрямовані на підготовку конкурентоспроможних фахівців у галузі журналістики; формування загальних і спеціальних компетентностей, необхідних для вирішення практичних проблем професійної діяльності в галузі журналістики, зокрема, роботи в особливих умовах. Мета ОП цілком узгоджена із визначеними пріоритетами, оскільки передбачає забезпечення реальних потреб журналістської галузі в регіоні. Як вказано у ВС, рішення щодо мети й програмних результатів навчання ОП обговорювали на розширених засіданнях кафедри української мови, літератури та журналістики (<https://surli.cc/abfbzb>, <https://surli.cc/dbqcys>). Зі слів гаранта та групи розробників, мета ОП була зумовленим запитом в регіоні на підготовку фахівців другого (магістерського) рівня зі спеціальності «Журналістика». Запрошені на зустріч роботодавці наголошували на важливості ОП у контексті наповнення ринку праці дипломованими фахівцями-журналістами. Разом з тим, у профілі освітньої програми відсутні форми здобуття освіти за цією ОП та розрахункові строки виконання освітньої програми за кожною з них; опис предметної області, зокрема: об'єкт діяльності, цілі навчання, теоретичний зміст, методи, методики та технології, інструменти, обладнання, що суперечить вимогам статті 9 Закону України «Про вищу освіту».

4. Мета освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням потреб заінтересованих сторін

На етапі розробки ОП, зокрема її оновленої редакції 2024 р., до процесу було залучено різних стейкхолдерів. З огляду на те, що ОП акредитується вперше і поки що не має випускників, основними стейкхолдерами на етапі розроблення були роботодавці. Наприклад, Солодовник П.В. – член робочої групи, журналіст, директор, головний редактор медіа ТОВ «Челайн медіа груп» активно долучався до формулювання мети ОП. Однак в публікації, яка описує його участь під час громадського обговорення проєкту ОП, у вихідних даних не вказано повної дати цієї події, а в самому тексті – року події (<https://philology.chnpu.edu.ua/news/9702/>). Як впливає із ВС, роботодавці долучаються до рецензування ОП. Так, освітню програму рецензував В. Ф. Чепурний, головний редактор інтернет-видання «Сіверщина» (<https://surli.cc/abfbzb>). На сторінці університету «Громадське обговорення» (<https://surli.cc/ovazwn>) розміщені ОП, де ЗВО запрошує стейкхолдерів узяти участь в обговоренні проєкту освітньо-професійних програм, зі зворотнім зв'язком, тому потенційні абітурієнти та здобувачі мають можливість долучатися до обговорення мети й програмних результатів навчання. ЕГ переконалася, що ЗВО під час розробки ОП налагодив багатовекторну співпрацю у питанні рекомендацій із науковцями Національного університету біоресурсів і природокористування, ЖДУ ім. І. Франка. Як зазначено у ВС, «академічні працівники рецензують ОП (наприклад, Башманівський В., кандидат філологічних наук, доцент, завідувач кафедри журналістики, зв'язків з громадськістю та реклами Житомирського державного університету імені Івана Франка)» (с. 5). Інтереси самої академічної спільноти відображено в нормативних документах ЗВО: «Положення про організацію освітнього процесу в НУЧК ім. Т.Г. Шевченка» (<https://surli.cc/ahnvjg>), «Положення про академічну доброчесність» (<https://surli.cc/gtqhcc>). На формулювання й формування ПРН впливали регіональні та місцеві органи влади, зацікавлені в партнерстві установи та організації. Зі слів гаранта, з урахуванням побажань стейкхолдерів проведено уточнення робочих програм, конкретизовано окремі аспекти викладу матеріалу. Після рекомендацій громадського обговорення ОП в 2024 році було враховано думки О.О. Обушного, керівника відокремленого підрозділу ГО «Захист держави» в Чернігівській області; І.М. Барана, члена Спільки письменників України та Спільки журналістів України (<https://surli.cc/abfbzb>) саме у формулюванні ПРН14, оскільки конкурентоспроможний журналіст має бути готовим працювати в екстремальних умовах. Під час розробки ОП викладачі кафедри тісно співпрацювали із провідними медійними фахівцями регіону, зокрема, про це членам ЕГ наголосив А. Тютюнник – журналіст, менеджер філії АТ «НСТУ» «Чернігівська регіональна дирекція». ЕГ висноває, що мета ОП і ПРН узгоджено із урахуванням позицій і потреб стейкхолдерів, що підтверджено на зустрічах під час проведення фокус-груп зі здобувачами, викладачами і роботодавцями. ЕГ констатує часткову відповідність підкритерію 1.4.

5. Мета освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку науки, спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм

Мета ОП ураховує сучасний розвиток спеціальності, адже як впливає із ВС, «ПРН ОП спрямовані на підготовку фахівців, здатних ідентифікувати, вивчати та розв'язувати складні завдання в галузі журналістики в процесі професійної діяльності» (с. 6). В ОП співвіднесена мета із тенденціями розвитку науки: «здатність розв'язувати

практичні проблеми в галузі журналістики, що імплементує застосування теорій та методів суспільних наук, журналістики, характеризується комплексністю та невизначеністю умов» (ВС, с. 7). Мета ОП відображає актуальні запити ринку праці на фахівців, що включає здатність здійснювати аргументований критичний огляд, створення й поширення аудіовізуальної та друкованої інформації в засобах масової комунікації...» (ВС, с. 7). Розробники ОП врахували тенденції розвитку ринку праці, галузевий та регіональний контексти. Як зазначено у ВС, «освітня програма, зокрема й за допомогою ОК 12, формує можливість реалізовувати комунікацію в умовах надзвичайного стану, збройних військових конфліктів, стихійних екологічних лих, техногенних аварій та катастроф» (с. 7). Присутні на зустрічі роботодавці (Т. Тарасенко, головний редактор «ТОВ ЧЕЛАЙН МЕДІА ГРУП»; Н. Івашенко, спецкор онлайн-видання «Амаль Берлін» в Мюнстері) засвідчили актуальність таких компетентностей для регіонального ринку праці. На фінальній зустрічі зі сторони ЕГ рекомендовано створити організацію, яка би об'єднала роботодавців з місцевих медіа, з метою кращої взаємодії з НУЧК у питанні підготовки потенційних фахівців зі спеціальності 061 «Журналістика». Досвід українських вишів було враховано в контексті спеціалізації під час аналізу діючих ОП «Журналістика» магістерського рівня, наприклад, тих ЗВО, із якими НУ «Чернігівський колегіум» імені Т. Г. Шевченка тісно співпрацює: Університет Григорія Сковороди в Переяславі (<https://uhsp.edu.ua>), Київський столичний університет імені Б. Д. Грінченка (<https://kubg.edu.ua/>). Враховано досвід магістерської освітньої програми «Журналістика» (цілі, ПРН, освітні компоненти, практики тощо) Приватного вищого навчального закладу «Київський університет культури» (ВС, с. 7). Відповідний досвід зарубіжних ЗВО також було враховано під час формулювання мети та ПРН: завдяки електронним ресурсам вивчали досвід трьох закордонних університетів - Школи журналістики та масових комунікацій Університету Аризони (США). Звідси взято за основу екологічну дисципліну для розробки ОК12 «Екожурналістика». Розроблення ПРН 01, ПРН 02, ПРН 03 в редакції ОП 2025 року, спрямованих на розвиток аналітичних і творчих навичок, було враховано з навчального досвіду Лідського університету. Як зазначила гарант ОП, підходи й досягнення зарубіжних закладів були враховані при формулюванні мети програми, ПРН і переліку навчальних дисциплін. На зустрічі з академічним персоналом було зазначено про систематичний моніторинг розвитку спеціальності та залучення результатів цього моніторингу до реалізації ОП в конкретних ОК. ЕГ констатує часткове виконання підкритерію 1.5.

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

ЕГ констатує, що ОП повністю враховує вимоги Стандарту вищої освіти України за спец. 061 «Журналістика» для другого (магістерського) рівня вищої освіти. ОП дає можливість досягти результатів навчання, визначених названим Стандартом. Всі результати, визначені цим документом, можуть бути досягнуті через ПРН. Для досягнення визначених цілей і ПРН на ОП застосовують відповідні методи, засоби навчання та викладання, а також використовуються необхідні кадрові і матеріально-технічна база (підкритерій 1.1.). ЕГ підтверджує, що ОП узгоджено з професійним стандартом «Журналіст»; в ОП змінено назву галузі знань, залучено професійну кваліфікацію «Журналіст». В ОП також змінено перелік посад, які може обіймати випускник-фахівець, згідно з Національним класифікатором України ДК 003:2010 (підкритерій 1.2). ОП має чітко й конкретно сформульовані цілі, які співвідносять зі стратегією НУ «Чернігівський колегіум ім. Т.Г. Шевченка», зокрема з підготовкою фахівців у галузі журналістики; формування загальних і спеціальних компетентностей, необхідних для вирішення практичних проблем професійної діяльності в галузі журналістики, зокрема, роботи в особливих умовах. Проте у профілі ОП відсутні форми здобуття освіти, опис предметної області (підкритерій 1.3). Мета ОП та ПРН визначено з урахуванням потреб заінтересованих сторін (підкритерій 1.4). Під час формулювання цілей та ПРН було взято до уваги тенденції розвитку спеціальності та спеціалізації, потреби ринку праці в контексті галузі та регіону. Звернено увагу на відсутність організації, яка би об'єднала роботодавців з місцевих медіа, з метою кращої взаємодії з НУ «Чернігівський колегіум ім. Т.Г. Шевченка» у питанні підготовки потенційних фахівців зі спеціальності 061 «Журналістика». На етапі проектування ОП було вивчено досвід аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм з журналістики, що відображено в змістовому наповненні конкретних ОК (підкритерій 1.5). Позитивні практики: Фокус ОП полягає на набутті здобувачами ВО компетентностей у журналістській галузі із врахуванням можливої професійної діяльності на прикордонній території України. Визначено рівень відповідності «В», оскільки вимоги Критерію виконано повністю в частині підкритеріїв 1.1, 1.2, 1.3. Вимоги підкритеріїв 1.4, 1.5. виконані частково (виявлені недоліки – несуттєві). На ОП відсутні практики, що мають зразковий та/або інноваційний характер.

Недоліки

1. У вихідних даних публікації на сайті філологічного факультету не вказано повної дати про громадське обговорення проекту ОП в редакції 2025 року, а в самому тексті – не зазначено року цього громадського обговорення (<https://philology.chnpu.edu.ua/news/9702/>). 2. У профілі освітньої програми відсутні форми здобуття освіти за цією ОП та розрахункові строки виконання освітньої програми за кожною з них; опис предметної області, зокрема: об'єкт діяльності, цілі навчання, теоретичний зміст, методи, методики та технології, інструменти, обладнання, що суперечить вимогам статті 9 Закону України «Про вищу освіту».

Рекомендації

1. Гаранту ОП до кінця навчального 2025-2026 н.р. з допомогою відповідного структурного підрозділу виправити цей фактологічний недолік. 2. Гаранту, робочій групі ініціювати перегляд ОП, у відповідності до освітньої програми вимогам чинного законодавства. 3. Гаранту ОП, робочій групі до кінця навчального 2025-2026 н.р. звернутися до керівництва ЗВО з ініціативою створити організацію, яка би об'єднала роботодавців з місцевих медіа, з метою кращої взаємодії з НУ «Чернігівський колегіум ім. Т.Г. Шевченка» у питанні підготовки потенційних фахівців зі спеціальності 061 «Журналістика».

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень В

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо обсягу освітніх програм для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності)

Обсяг ОП «Журналістика» становить 90 кредитів ЄКТС як редакції 2024 року, так і оновленої 2025 року, що відповідає вимогам організації освітнього процесу за другим (магістерським) рівнем вищої освіти, визначеним Законом України «Про вищу освіту» № 848-VIII від 26.11.2015 (р. II ст. 5) (<http://surl.li/fbfpm>). Такий обсяг ОП цілком узгоджується зі Стандартом вищої освіти за спеціальністю 061 «Журналістика» для другого (магістерського) рівня вищої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України №944 від 08.11.2022 р. (<https://cutt.ly/lwkL4Xqu>). Обсяг освітніх компонентів, спрямованих на формування компетентностей, визначених Стандартом вищої освіти для другого (магістерського) рівня вищої освіти, становить 66 кредитів (73% обсягу ОП) ЄКТС. Обсяг освітніх компонентів, відведених на дисципліни за вибором (вибіркові блоки) здобувачів вищої освіти, складає 24 кредити ЄКТС (26% обсягу ОП), що відповідає нормам законодавства щодо навчального навантаження для другого (магістерського) рівня вищої освіти.

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, становлять логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дають можливість досягти заявленої мети та програмних результатів навчання. Зміст освітньої програми забезпечує формування загальнокультурних та громадянських компетентностей, досягнення програмних результатів навчання, що передбачають готовність здобувача самостійно здійснювати аналіз та визначати закономірності суспільних процесів

Аналіз змісту ОП та її структури дає можливість ЕГ констатувати, що він має чітку логіку побудови й наповнення навчальним контентом, який взаємопов'язаний та структурно вибудований. Відповідно до навчального плану освітні компоненти поділено на два цикли: 1) цикл загальної підготовки; 2) цикл професійної підготовки, які в цілому дають можливість сукупно сформувати загальні та спеціальні компетентності, а також програмні результати навчання. Задля конкретизації специфіки і змісту освітньої програми розробниками було введено додатковий програмний результат навчання: РН 14 – реалізовувати й дбати про власну психологічну і фізичну безпеку, а також своїх колег, об'єктивно подавати інформацію й реалізовувати комунікацію в умовах надзвичайного стану, збройних військових конфліктів, стихійних екологічних лих, техногенних аварій та катастроф, реалізація якого відбувається під час засвоєння ОК 08 – 015. Доцільність його введення обґрунтована необхідністю підготовки спеціалістів, що фахово працюватимуть в умовах воєнного стану та руйнівних наслідків війни на інфраструктуру й екологію країни. Крім того, необхідність реалізації освітньою програмою ПРН 14 обумовлена прифронтовою локалізацією регіону, для якого здебільшого відбувається підготовка журналістських кадрів. Усі задекларовані освітньою програмою загальні та спеціальні компетентності корелюються з програмними результатами навчання. Заявлені в ОП освітні компоненти дають можливість забезпечити формування загальнокультурних («Медіакомунікативний менеджмент», «Екожурналістика») та громадянських («Психологія конфліктів у масмедіа») компетентностей. Утім, зміст ОП та ПРН не дають можливості професійної реалізації випускників, визначених у профілі освітньої програми в розділі 4 «Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання» в установах, регламентованих ОП: «видавництвах..., рекламних агенціях, закладах освіти відповідного профілю» та за спеціальностями Національного класифікатора України ДК 003:2010 «Класифікатор професій»: 1475.4 Менеджер зі зв'язків із громадськістю; 2419.2 Фахівець зі зв'язків із громадськістю та пресою (ОП редакції 2024 року) та 3131 Фотокореспондент (редакція ОП 2025 року), оскільки це не підтверджено наповненням ОП, а саме: у циклі обов'язкових жоден ОК не передбачає підготовку студентів до роботи за цими фахами. Тому рекомендуємо чітко конкретизувати придатність магістрантів до майбутньої професії відповідно до змісту освітньої програми. Разом з тим, ЕГ резюмує, що зміст ОП та сукупно всі її ОК дають можливість досягти ПРН, а звідси й мети освітньої програми.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностей, якщо освітня програма є міждисциплінарною)

Зміст ОП повністю відповідає предметній галузі спеціальності 061 «Журналістика» другого (магістерського) рівня вищої освіти. Основний фокус ОП зосереджено на фундаментальній освіті в галузі «Журналістика»: журналістська майстерність, теорія соціальних комунікацій, екожурналістика, основи інформаційної безпеки в медіа, медіакомунікативний менеджмент, відповідаючи Стандарту вищої освіти за спеціальністю 061 «Журналістика» для другого (магістерського) рівня вищої освіти. Особливістю ОП є підготовка «журналістів в умовах надзвичайного стану, збройних військових конфліктів, стихійних екологічних лих, техногенних аварій та катастроф». Освітні компоненти ОП поєднують загальнонаукову (ОК «Методологія наукового дослідження та академічна доброчесність»), мовно-комунікативну (ОК «Іноземна мова (англійська)»), цифрову (ОК «Цифрові технології в навчальній і професійній діяльності»), професійну (ОК Журналістська майстерність, ОК «Професійна етика журналістів», ОК «Теорія соціальних комунікацій», ОК «Медіакомунікативний менеджмент», ОК «Технології медіапроектів і авторське право», ОК «Психологія конфліктів у масмедіа», ОК «Основи інформаційної безпеки в медіа», ОК «Правове регулювання конфліктів і захист медіа», ОК «Екожурналістика»), практичну (ОК «Практика (виробнича) переддипломна», ОК «Науково-дослідна практика») підготовку здобувачів. Дисципліни вільного вибору здобувача дають можливість поглибити засвоєння загальних та спеціальних компетентностей, програмних результатів, запланованих та відображених в освітній програмі.

4. Структура і зміст освітньої програми передбачають можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін в обсязі, передбаченому законодавством

У ЗВО формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачами регламентовано чинними нормативно-правовими документами: «Положення про організацію освітнього процесу» (<https://surl.li/jkxtpm>), «Положення про дисципліни вільного вибору студентів» (<https://surl.li/cc/bjrxwg>); «Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність» (<https://surl.li/bvcmrg>), «Положення про організацію та проведення практики здобувачів вищої освіти» (<https://surl.li/falepu>), «Положення про випускні кваліфікаційну роботу» (<https://surl.li/cc/mnmthf>), «Положення про організацію навчання здобувачів вищої освіти за індивідуальним графіком» (<https://surl.li/nwapsn>). Навчальним планом освітньої програми передбачено 26,6% освітніх компонентів від загальної кількості кредитів ЄКТС (24 кредити) дисциплін вільного вибору. Також індивідуальну освітню траєкторію забезпечують вільний вибір магістрантами тем кваліфікаційних робіт чи проєктів, обрання наукового керівника, баз практик, перезарахування кредитів, здобутих під час неформальної освіти; визнання кредитів, здобутих під продовж академічної мобільності. Здобувачі ОП мають право навчатися за індивідуальним графіком. П. 3.2.7 «Положення про організацію навчання здобувачів вищої освіти за індивідуальним графіком» передбачено, що «рекомендована кількість студентів у групі з вивчення вибіркової дисципліни становить, як правило, не менше 10 осіб». Однак оскільки кількість здобувачів очної форми навчання становить лише 3 особи, то, як запевнив ЕГ начальник навчально-методичного відділу, здобувачам або пропонується обрати ті дисципліни, де сукупно кількість здобувачів більше встановленої норми, або навчання відбувається у вигляді індивідуальних консультацій магістрантів з обраного ОК. Обрання дисциплін відбувається з двох каталогів: університетського (<https://surl.li/gmyaqt>) та кафедрального (<https://drive.google.com/drive/folders/1YiUnjirGy4DEC-11y4doHGYJdYAUigch>), де репрезентовано ОК професійного спрямування. Це суперечить пунктам 2.1 та 2.5 «Положення про організацію навчання здобувачів вищої освіти за індивідуальним графіком», де вказано, що формування вибіркового ОК відбувається шляхом наповнення університетського каталогу, або в окремих випадках можливе прописування їх у навчальному плані, якщо вони формують фахові компетентності. Крім того, формування кафедральних каталогів утруднює обрання ОК з них здобувачами з інших ОП й рівнів освіти. На практиці жоден здобувач ОП не обрав ОК елективного типу з університетського каталогу, хоч на зустрічі з ЕГ вони повідомили, що знають про нього. Тому рекомендуємо ЗВО прописати в нормативних документах структурування вибіркового ОК за двома типами каталогів, а також упрозорити можливість шляхом інформування здобувачів щодо перспективи обрання дисциплін не лише з профільної кафедри, але й інших освітніх програм та рівнів вищої освіти.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дає можливість здобути компетентності, потрібні для подальшої професійної діяльності.

Освітня програма та навчальний план забезпечують практичну підготовку здобувачів вищої освіти, спрямовану на формування релевантних професійних компетентностей, необхідних для здійснення журналістської діяльності. Реалізація практичної підготовки здобувачів відбувається передовсім під час викладання усіх ОК з переважанням, згідно з навчальним планом, кількості практичних занять над лекційно-теоретичними. Практичний підготовці здобувачів сприяє проходження двох видів практики: 20 кредитів виробничої (переддипломної) практики (ОК13), яка відбувається в 2 й 3 семестрах та науково-дослідної практики (ОК13) обсягом 3 кредити ЄКТС, яка відбувається у 3 семестрі навчання магістрантів. РПНД та силабуси практик містять чіткі вимоги до специфіки її проходження, критерії оцінювання та процедури захисту. Для реалізації практики ЗВО має договори про співпрацю з провідними медіа регіону (<https://drive.google.com/drive/folders/1A41Ld2s9pdnZNzg3T9AWel86bMqJuTi7>). Дотримуючись принципу студентоцентризму, ЗВО під час проходження усіх видів практики дає можливість здобувачам також самим обирати бази практики відповідно до теми кваліфікаційної роботи, пріоритетів магістрантів, перспектив майбутнього працевлаштування. Під час зустрічей і проведення фокус-групи з роботодавцями був підтверджений реальний процес проходження практики студентами ОП, залученість до її реалізації самих стейкхолдерів.

Роботодавці відзначили високий рівень практичної підготовки магістрантів, бажання працевлаштовувати їх після завершення навчання в університеті.

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок

Зміст ОП передбачає набуття й удосконалення здобувачами соціальних навичок. Цьому сприяють усі види навчально-виховних робіт, що відбуваються під час реалізації лекційно-практичних занять, виробничої (переддипломної) й науково-дослідної практик, кваліфікаційної роботи, позааудиторних заходів. Зокрема, формуються комунікативні навички, навички командної роботи, організаторські навички, критичне мислення, креативність, адаптивність, стресостійкість, тайм-менеджмент, навички вирішення проблем та ін. Чималу функцію у формуванні соціальних навичок відіграють культурноосвітні та наукові заходи, організовані університетом, зокрема конференції, конкурси, круглі столи, семінари тощо (<https://surli.li/rgcaqq>; <https://surli.cc/ojzzvd>; <https://surli.cc/fwwohdh>; <https://surli.cc/btmdty>; <https://surli.cc/pbwmky>; <https://surli.cc/uvbosb>). Розвитку соціальних навичок також сприяє участь студентів у виховних та спортивних заходах під патронатом університету. Так, в університеті функціонує молодіжний аматорський театр "EX LIBRIS" (<https://philology.chnpu.edu.ua/news/theatre/>), Міжнародний філософсько-культурологічний клуб «Cu-club» (<https://philology.chnpu.edu.ua/%D0%BC%D1%96%D0%B6%D0%BD%D0%B0%D1%80%D0%BE%D0%B4%D0%BD%D0%B8%D0%B9-%D1%84%D1%96%D0%BB%D0%BE%D1%81%D0%BE%D1%84%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%BE-%D0%BA%D1%83%D0%BB%D1%8C%D1%82%D1%83%D1%80%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B3/>), Гурток з країнознавства «English-Speaking World» (<https://philology.chnpu.edu.ua/%D0%BF%D0%BB%D0%B0%D0%BD-%D0%B4%D1%96%D1%8F%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D0%BE%D1%81%D1%82%D1%96-%D0%B3%D1%83%D1%80%D1%82%D0%BA%D0%B0-%D0%B7-%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%97%D0%BD%D0%BE%D0%B7%D0%BD%D0%B0%D0%B2%D1%81/>), Гурток для вивчення та вдосконалення розмовної англійської мови Speaking Club (<https://philology.chnpu.edu.ua/news/speaking-club/>) тощо. Усе це розвиває у здобувачів лідерські якості, пропагує здоровий спосіб життя, допомагає подоланню стресу, поглиблює комунікативні навички.

7. Обсяг окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає законодавству, фактичному навантаженню здобувачів, та програмним результатам навчання

Співвідношення обсягу окремих освітніх компонентів ОП «Журналістика» (у кредитах ЄКТС) із законодавством у сфері вищої освіти, фактичним навантаженням здобувачів (включно із самостійною роботою) і ПРН у ЗВО регламентовано «Положенням про організацію освітнього процесу» (<https://surli.cc/xmgtjn>). Відповідно до положення співвідношення між часом аудиторних занять і самостійною роботою студентів становить від 25% до 75% загального обсягу часу. Обсяг аудиторного навантаження для ОК за другим (магістерським) рівнем вищої освіти встановлено на рівні 22 кредити ECTS, на самостійну роботу відведено 68 кредити ECTS. Співвідношення реального та декларованого навантаження у межах кожного ОК відображено у навчальному плані, робочих програмах навчальних дисциплін, силабусах дисциплін. Навчальний процес на ОП організовано з урахуванням реального часу, необхідного для засвоєння програмного матеріалу ОК. Під час зустрічі з ЕГ здобувачі підтвердили факт задоволеності фактичним навантаженням, оптимальністю виконуваних завдань як під час аудиторних занять, так і самостійної роботи. Дієвим механізмом забезпечення такого рівня задоволеності магістрантів є опитування їхньої думки щодо фактичного навантаження (<https://surli.cc/fiucwt>). Тому ЗВО створює належні умови для оптимального й продуктивного опанування ОК у межах освітньої програми.

8. Структура освітньої програми, освітні компоненти забезпечують практикоорієнтованість освітньої програми або узгоджені із завданнями та особливостями дуальної форми здобуття освіти (у разі реалізації цієї форми на освітній програмі)

Проаналізувавши ОП «Журналістика», ЕГ дійшла висновку, що структура ОП побудована так, щоб освітні компоненти сприяли практикоорієнтованості навчання. Практикоорієнтованість підготовки майбутніх фахівців відбувається шляхом поєднання теоретичного навчання та значної кількості практичних занять, які кількісно перевищують лекційні, часто в реальних професійно-виробничих умовах. На освітній програмі є два види практики, які сприяють розвитку професійних компетентностей здобувачів й регулюються внутрішнім нормативним документом: «Положенням про проведення практики здобувачів вищої освіти НУ «Чернігівський колегіум» ім. Т.Г. Шевченка» (<https://drive.google.com/file/d/1almSXlVixbnTP6sTmktlEcYiJDkmzbHg/view>). Відповідно до Стандарту вищої освіти, «атестація відбуватиметься у формі публічного захисту кваліфікаційної роботи», яка може мати вигляд практичного проекту. Частина здобувачів ОП другого року навчання під час проведення фокус-групи підтвердили, що виконуватимуть випускні роботи саме у формі творчих практичних медіапроектів. Крім того, практикоорієнтованості ОП слугує взаємодія здобувачів із роботодавцями, які залучені у процесі проведення практик на медіапідприємствах, проведенні професійних майстер-класів та тренінгів. Практичний вектор має й залучення здобувачів до позааудиторної роботи, зокрема під час апробацій результатів наукових досліджень, які є обов'язковими для успішного захисту кваліфікаційних робіт (<https://drive.google.com/drive/folders/1Ca7UvcUm9NlAkMCOoWviEoWjaYaMoeSa>). На зустрічі з ЕГ гарант та

викладацький склад повідомили, що студенти активно беруть участь у загальноуніверситетських наукових конференціях, де мають можливість виголосити доповіді, що ґрунтуються на їхньому досвіді проходження практики в медіа або результатах кваліфікаційних робіт дослідницького/інноваційного характеру. Позитивною практикою на ОП, що сприяє практикоорієнтованості, є організація гарантом та НПП частих зустрічей з фахівцями-практиками, експертами галузі, екскурсій у медіаустанови.

9. Освітня програма забезпечує набуття здобувачами вищої освіти компетентностей, направлених на досягнення глобальних цілей сталого розвитку до 2030 року, проголошених резолюцією Генеральної Асамблеї Організації Об'єднаних Націй від 25 вересня 2015 року № 70/1, визначених Указом Президента України від 30 вересня 2019 року № 722

ЕГ встановила, що освітня програма «Журналістика» не просто готує спеціалістів для професійної медіадіяльності, а й формує у студентів компетентності (знання, навички, цінності), які допомагають реалізовувати цілі сталого розвитку ООН до 2030 року (Sustainable Development Goals, SDGs) (<https://surl.li/wmhzwrt>), визначених Указом Президента України від 30.09.2019 р. № 722 (<https://surl.li/ocgwwm>). Зокрема, розвиток критичного мислення та медіаграмотності, щоб протидіяти дезінформації (Ціль 16 – мир, справедливість та сильні інституції); формування культури відповідальної комунікації щодо екології, прав людини, гендерної рівності (Цілі 5, 10, 13 тощо); сприяння доступу до інформації та освіти (Ціль 4 – якісна освіта); підготовка журналістів, здатних висвітлювати проблеми сталого розвитку на глобальному й локальному рівнях. Тому освітня програма «Журналістика» відповідає реальним викликам сучасного світу та ринку праці, забезпечує реалізацію цілей сталого розвитку в аспекті демократизації й гуманізації соціуму.

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

Структура та зміст ОП «Журналістика» повністю відповідають вимогам критерію 2 за підкритерієм 2.1: обсяг ОП та окремих ОК у кредитах відповідає законодавству щодо підготовки магістрів за спеціальністю 061 «Журналістика»; частково за підкритерієм 2.2: ОП містить усі необхідні елементи, ОК складають логічну систему та дозволяють досягти ПРН, проте зміст ОП та ПРН не дають можливості професійної реалізації випускників, визначених у профілі освітньої програми; за 2.3: ОП відповідає предметній області та спеціальності; частково за 2.4: ОП передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії у визначеному законодавством обсязі, студенти ознайомлені з процедурою обрання ВК, проте нормативна база ЗВО суперечить фактичним принципам вибірковості через наявність двох каталогів; за 2.5: ОП та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти; за 2.6: зміст освітньої програми, різні види навчальної діяльності, позааудиторні заходи сприяють набуттю soft skills; за 2.7: обсяг ОП загалом та освітніх компонентів зокрема реалістично відображає фактичне навантаження здобувачів вищої освіти і є збалансованим та оптимальним для засвоєння навчального матеріалу; за 2.8: структура та зміст навчального плану освітньої програми розроблена для забезпечення практикоорієнтованості; за 2.9: ОП «Журналістика» та її освітні компоненти забезпечують набуття здобувачами вищої освіти компетентностей, направлених на досягнення глобальних цілей сталого розвитку до 2030 р. За критерієм 2 ОП відповідає рівню В.

Недоліки

1. Зміст ОП та ПРН не дають можливості професійної реалізації випускників, визначених у профілі освітньої програми в розділі 4 «Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання» в установах прописаних розділом: «видавництвах..., рекламних агенціях, закладах освіти відповідного профілю» та за спеціальностями Національного класифікатора України ДК 003:2010 «Класифікатор професій»: 1475.4 Менеджер зі зв'язків із громадськістю; 2419.2 Фахівець зі зв'язків із громадськістю та пресою (ОП редакції 2024 року) та 3131 Фотожурналіст (редакція ОП 2025 року), оскільки це не підтверджено наповненням ОП, а саме: у циклі обов'язкових жоден ОК не передбачає підготовку студентів до роботи за цими фахами. 2. Наявність двох каталогів вибіркових дисциплін (університетський та кафедральний), що суперечить нормативній базі ЗВО, зокрема «Положенню про організацію навчання здобувачів вищої освіти за індивідуальним графіком», де вказано, що формування вибіркових ОК відбувається шляхом наповнення університетського каталогу, або в окремих випадках можливе прописування їх у навчальному плані, якщо вони формують фахові компетентності; навчальний план ОП не містить прописаний перелік вибіркових ОК, а здобувачі обирають винятково із кафедрального каталогу, легітимність якого не прописана нормативно.

Рекомендації

1. Гарантові ОП, робочій групі у новій редакції ОП рекомендуємо чітко конкретизувати придатність магістрантів до майбутньої професії відповідно до змісту освітньої програми, забезпечувані освітніми компонентами, їх тематичному

наповненню, що об'єктивно спрогнозує сферу працевлаштування випускника ОП. 2. Гарантові ОП, начальнику відділу внутрішнього забезпечення якості освіти до кінця 2025-2026 н.р. увідповіднити вибір ОК елективного циклу нормативній базі ЗВО або внести зміни у «Положення про організацію навчання здобувачів вищої освіти за індивідуальним графіком», де чітко прописати право на вибірковість за двома каталогами. Це упрозорить процедуру вибору здобувачами дисциплін та надасть змогу здобувачам обирати ОК інших освітніх програм та рівнів освіти.

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень В

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою укладені відповідно до Умов (Порядку) прийому на навчання для здобуття вищої освіти є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному вебсайті закладу вищої освіти

Правила прийому на навчання за ОП «Журналістика» другого (магістерського) рівня вищої освіти в Національному університеті «Чернігівський колегіум» імені Т.Г. Шевченка є доступними, адже розміщені на основній сторінці сайту ЗВО у підрубриці «Правила прийому» рубрики «Вступнику» (<http://chnpu.edu.ua/abiturient/entry-info>). На сторінці розміщені Правила прийому на навчання для здобуття вищої освіти розроблені Приймальною комісією ЗВО відповідно до Порядку прийому на навчання для здобуття вищої освіти в 2025 році, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України від 10 лютого 2025 року (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0312-25#Text>). Ознайомившись з правилами прийому, вступник отримує чітку інформацію щодо особливостей прийому на навчання за всіма рівнями вищої освіти, зокрема й магістерським, джерелами фінансування, обсягами прийому та обсягами державного замовлення, строками та порядком реєстрації заяв, конкурсного відбору (організації та проведення) та зарахування на навчання (включно із умовами формування рейтингових списків вступників). Порядок прийому не містить дискримінаційних положень, про що свідчать такі розділи «VIII. Спеціальні умови участі у вступній кампанії» (с. 38-44), «XII. Переведення на вакантні місця державного (регіонального) замовлення осіб, які зараховані на навчання за кошти фізичних, юридичних осіб» (с. 50-52), «XV. Забезпечення відкритості та прозорості під час проведення прийому до НУЧК імені Т. Г. Шевченка» (с. 56-58). Правила прийому налічують додатки, серед яких для вступників ОП «Журналістика» другого (магістерського) рівня вищої освіти корисними є Додаток 2 (Перелік освітніх ступенів та спеціальностей, за якими оголошується прийом на навчання, ліцензовані обсяги та нормативні), який містить інформацію щодо ліцензійного обсягу на ОП «Журналістика», який у 2025 року на очній (денній) формі – 25 місць, а на заочній – 5; Додаток 5 (Перелік та структура широких конкурсів); Додаток 6 (Вимоги до мотиваційного листа), Додаток 7. (Таблиці переведення тестових балів національного мультитипового тесту, матурального іспиту, єдиного вступного іспиту, єдиного фахового вступного випробування до шкали 100-200), Додаток 11. (Перелік предметних тестів єдиного вступного фахового випробування для вступу для здобуття ступеня магістра на основі НРК6, НРК7), Додаток 12. (Перелік предметних тестів фахового вступного випробування для вступу для здобуття освітнього ступеня магістра на основі НРК6 для осіб, які мають спеціальні умови вступу та за кошти фізичних та/або юридичних осіб на основі НРК7 в Національному університеті «Чернігівський колегіум імені Т.Г. Шевченка»). Для осіб, які мають право складати внутрішні вступні випробування розміщені Додаток 13. (Порядок організації та проведення фахових вступних випробувань) та Додаток 14. (Порядок організації та проведення співбесід). Також у вкладці можна ознайомитися з архівом, в якому містяться умови вступу для здобувачів 2024 року вступу.

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують її особливості

Вступ на ОП «Журналістика» другого (магістерського) рівня вищої освіти в Національному університеті «Чернігівський колегіум» імені Т.Г. Шевченка здійснюється на основі ОС бакалавр та ОС магістр. Здійснення вступу на основі ОС бакалавр незалежно від профілю попередньої освіти передбачав складання ЄВІ (результати 2023-2025 років), одного із переліку предметів ЄФВВ (2025 року) на вибір абітурієнта та написання мотиваційного листа. Здійснення вступу на основі ОС магістр (спеціаліст) передбачає складання ЄВІ (або співбесіди з іноземною мовою в ЗВО), складання фахового вступного випробування в ЗВО з «Психології та педагогіки» та написання мотиваційного листа. На сторінці <http://chnpu.edu.ua/abiturient/ii-vishcha-osvita> наявна пам'ятка для абітурієнта з роз'ясненням щодо вступу на II вищу освіту у 2025 році та програмами співбесіди та вступних випробувань. Під час зустрічей зі здобувачами та зустрічі із адміністративним персоналом ЕГ дізналася, що на ОП були випадки вступу на основі диплома спеціаліста. У такому випадку здобувачка складала ЄВІ обов'язково, а замість ЄФВВ складала внутрішнє фахове випробування. «Ми готові були запропонувати вступне випробування із журналістики, але ми не могли його внести в базу ЄДЕБО, оскільки з переліку дисциплін можна було обрати тільки один із варіантів, який зазначений серед предметів ЄФВВ. Тому ухвалено було рішення запропонувати тим, хто вступає на другу вищу освіту складати випробування з «Психології та педагогіки», - зазначив відповідальний секретар приймальної комісії. Проте у підрубриці «II вища освіта» (<http://chnpu.edu.ua/abiturient/ii-vishcha-osvita>) рубрики «Вступнику» серед переліку програм вступних випробувань, які проводилися ЗВО напроти С7 Журналістика завантажена програма фахового

вступного випробування саме зі спеціальності «Журналістика» (<https://surl.li/wtrhur>), яка складається із переліку розділів фахових дисциплін (Теорія журналістики, Теорія масової комунікації, Культура мовлення, Історія української журналістики, Основи наукових досліджень). Оскільки під час зустрічі зі здобувачами ЕГ переконалась, що здобувачка складала саме іспит з «Психології та педагогіки», сумнівів щодо дотримання правил вступу не виникає, адже ЗВО вчасно не змінив оприлюднену програму. Гарант ОП під час організаційної зустрічі з ЕГ зазначила, що наразі на ОП «Журналістика» навчаються здобувачі, які є випускниками філологічного факультету (бакалавра з української мови), декілька випускників київських ЗВО (бакалаври з журналістики) та переважна кількість бакалаврів інших спеціальностей, які вже мають практичний досвід у журналістиці.

3. Заклад вищої освіти у межах освітньої програми здійснює визнання програмних результатів навчання та кваліфікацій, здобутих на інших освітніх програмах (зокрема під час академічної мобільності). Таке визнання здійснюється відповідно до чітких і зрозумілих правил, що не суперечать національному законодавству та міжнародним актам, є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються. Процедура та прийняті рішення про визнання належним чином документуються відповідно до законодавства

Визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО та під час академічної мобільності регламентуються такими нормативними документами Національного університету «Чернігівський колегіум» імені Т.Г. Шевченка як: «Положення про організацію освітнього процесу» (<https://surli.cc/xmgtjn>), «Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність» (<https://surli.cc/petyuh>) та «Положення про організацію навчання здобувачів освіти за індивідуальним графіком» (<https://surli.cc/hemstp>). Прикладів визнання програмних результатів навчання та кваліфікацій, здобутих на інших освітніх програмах (зокрема, під час академічної мобільності) на ОП «Журналістика» немає. Під час зустрічі з авторами ВСО гарант ОП зазначила, що в подальшому планується вдосконалюватися та організовувати внутрішню академічну мобільність, якщо здобувачі виявлять бажання взяти в ній участь, оскільки наразі ОП вже співпрацює з двома українськими ЗВО. Начальник відділу міжнародних зв'язків та соціального партнерства під час зустрічі ЕГ із адміністративним персоналом зауважив, що реалізація академічної мобільності є проблемним питанням, яке виникло через правовий режим воєнного часу, проте відділ доносить інформацію про можливість співпраці з міжнародними партнерами та українськими ЗВО через сайт, соціальні мережі студентського самоврядування, профкому, а про нові підписані угоди інформують на ректораті щопонеділка. Проте результати опитування «Якість освіти в НУЧК» (<https://surl.lu/zgoxrp>), яке проводилося серед здобувачів ОП свідчить про те, що 57,1% респондентів не ознайомлені з можливістю реалізації права на академічну мобільність. Начальник відділу зауважив, що бачить перспективу щодо співпраці ОП «Журналістика» з найближчими партнерами: 1) українськими ЗВО, в яких реалізується ОП зі спеціальності С7 «Журналістика» (Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя, Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка та Вінницький державний педагогічний університет ім. Михайла Коцюбинського); 2) міжнародними партнерами (Гуманітарно-Природничим Університетом ім. Яна Длугоша в Ченстохові та Варшавським університетом).

4. Заклад вищої освіти у межах освітньої програми здійснює визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти. Таке визнання здійснюється відповідно до чітких і зрозумілих правил, що не суперечать законодавству, є доступними для всіх учасників освітнього процесу

Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті в Національному університеті «Чернігівський колегіум» імені Т.Г. Шевченка регулюються «Положенням про організацію освітнього процесу» (<https://surli.cc/rcbnvm>). Процедура визнання результатів неформальної освіти здійснюється комісією факультету. Для цього здобувач подає заяву на ім'я декана із зазначенням отриманих результатів навчання, способів їх здобуття та навчального навантаження. До заяви можуть бути додані підтверджувальні документи (сертифікати / свідоцтва / програми курсів). Комісія протягом 10 робочих днів розглядає матеріали та ухвалює рішення про повне, часткове перезарахування або відмову у визнанні результатів навчання. У разі позитивного рішення декан видає розпорядження про перезарахування дисципліни чи її частин. Відомості вносяться до індивідуального навчального плану здобувача та відомостей успішності. Якщо кількість кредитів у неформальній освіті перевищує обсяг у програми університету, можуть бути зараховані додаткові кредити. У випадку відмови здобувач має право подати апеляцію до апеляційної комісії. Апеляційна комісія може задовольнити скаргу повністю, частково або залишити її без змін. Гарант ОП під час зустрічі з академічним персоналом зауважила, що в разі прописання в РПНД певної пропозиції щодо реалізації неформальної освіти, процедура визнання результатів відбувається без формальної процедури, яка регламентується Положенням. У РПНД висвітлені пропозиції здобуття неформальної освіти в вигляді визнання РН: 1) самостійної роботи з метою підвищення балів ОКО8 при наявності сертифікату курсу «Діалог та медіація: шлях до порозуміння» на освітній платформі «Prometheus»; 2) підсумкового контролю (іспиту), який перезараховується при наявності сертифікату про складання міжнародного екзамену з англійської мови рівня C1 Advanced (CAE) в межах ОКО1. ОП має кейси визнання ПРН в межах цього ОКО8 «Психологія конфліктів у масмедіа». Гарант ОП зазначила, що звернень щодо перезарахування РН, які не пропонуються РПНД, не надходило. Під час зустрічі з академічним персоналом викладач ОКО3 зазначив, що цього навчального року в РПНД додав інформацію щодо можливості проходження англійського курсу щодо інструментів ШІ на платформі Cisco, адже завдяки співпраці викладачів ННІ професійної освіти та технологій з міжнародною академією Cisco викладачі, зокрема й Григорій Джевага, стали інструкторами цієї організації та освітньої платформи. Внаслідок чого мають можливість включити відкритий додатковий курс, що поглиблює знання а вміння щодо використання ШІ для створення цифрових продуктів. Вивчаючи РПНД та силабуси, ЕГ виявила, що можливість здійснення неформальної

освіти зазначається неуніфікована: 1) в одному випадку зазначається в самостійній роботі (ОК08); в іншому випадку виокремлюється в рубрику «Неформальна освіта» (ОК01), яка відсутня в інших РПНД, 3) у межах ОК03 можливість реалізації неформальної освіти не зазначається.

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

Проаналізовані дані, отримані під час акредитаційного візиту, свідчать про повну відповідність за підкритеріями 3.1 та 3.4., адже правила прийому на ОП є доступними, чіткими, зрозумілими, визначені процедури визнання РН, здобутих у неформальній освіті, чітко регламентовані, і здобувачі ОП мають досвід визнання РН в межах певного ОК; та значною мірою відповідає за підкритерієм 3.2, адже на сайті ЗВО розміщена програма фахового вступного випробування (друга вища освіта), за якою не здійснювалося випробування; 3.4, адже не всі здобувачі ОПП ознайомлені з можливістю реалізації права на академічну мобільність.

Недоліки

1. На сторінці офіційного сайту Національного університету «Чернігівський колегіум» імені Т.Г. Шевченка у підрубриці «ІІ вища освіта» (<http://chnpu.edu.ua/abiturient/ii-vishcha-osvita>) рубрики «Вступнику» серед переліку програм фахових вступних випробувань, які проводилися ЗВО, напроти С7 «Журналістика» завантажена програма фахового вступного випробування саме зі спеціальності журналістики, хоча ЗВО передбачено складання випробування з «Психології та педагогіки», що може дезінформувати вступників. 2. Переважна кількість здобувачів ОП не ознайомлена з можливістю реалізації права на академічну мобільність. 3. Пропозиція щодо реалізації неформальної освіти в межах ОК відображена в РПНД неуніфіковано.

Рекомендації

1. До початку ІІ семестру 2025-2026 н.р. відповідальному секретарю приймальної комісії проконтролювати заміну програми фахового вступного випробування для вступу на ОП «Журналістика» на таку, що відповідає дійсності. У подальшому слідкувати за своєчасним оновленням інформації щодо вступних випробувань, які проводилися ЗВО. 2. До 2026-2027 н.р. гаранту ОП та начальнику відділу міжнародних зв'язків та соціального партнерства посилити популяризацію програм академічної мобільності серед здобувачів ОП «Журналістика» (включно із дистанційною та/чи недовгостроко. формами проходження). Врахувати можливість реалізації внутрішньої мобільності. 3. До 2026-2027 н.р. академічному персоналу, який пропонує в межах ОК реалізацію неформальної освіти, уніфікувати оформлення пропозицій в РПНД та силабусах.

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень В

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Освітній процес відповідає вимогам законодавства. Методи, засоби та технології навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі мети та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи

Освітній процес на ОП забезпечується згідно із чинним законодавством України, зокрема, із ЗУ «Про вищу освіту», Національною рамкою кваліфікацій, Стандартом ВО за спеціальністю 061 «Журналістика» для другого (магістерського) рівня ВО. Навчальні плани відповідають ЗУ «Про забезпечення функціонування української мови як державної» та Закону № 3642-ІХ щодо розвитку індивідуальних освітніх траєкторій. У період воєнного стану, на ОП в навчальному процесі, здебільшого використовують інформаційно-комунікаційні технології та онлайн-платформи, а також діє, як зазначено у ВС, «безпосередня очна комунікація «викладач—здобувачі» (с. 11). На зустрічі із академічним персоналом, члени ЕГ з'ясували, що очна комунікація із здобувачами на ОП, в умовах воєнного стану, зведена до мінімуму. Досягнення ПРН реалізують через різні форми навчальної діяльності: лекції, практичні заняття, самостійну роботу, консультації, виробничу та науково-дослідну практику, а також виконання кваліфікаційної роботи. Як наголошено у ВС, навчання на ОП спрямоване на розвиток критичного мислення, креативності, а також комунікативних навичок (с. 12). Студентоцентрованість освітнього процесу реалізована через широкий вибір вибіркового компонентів (26,6 % від загального обсягу ОП), індивідуальні освітні траєкторії, можливість обирати тему, формат і наукового керівника кваліфікаційної роботи, базу практики, тематику творчих

та дослідницьких проєктів. Гарант ОП на зустрічі з членами ЕГ описала механізм студентоцентрованого підходу, однак він потребує вдосконалення у більшій поінформованості здобувачів на ОП про можливість обирати загальноуніверситетські дисципліни з освітніх програм інших спеціальностей. Під час зустрічі із здобувачами ОП очної і заочної форми навчання було встановлено, що вони не знають про таку можливість. Здобувачі на зустрічі з ЕГ констатували залученість до складання графіка виконання дослідження і визначення його формату. Вони самостійно обирають наукові заходи, в яких беруть участь. Принципи академічної свободи на ОП у діяльності науково-педагогічних реалізовано через вибір форм, методів та засобів навчання, адаптацію змісту дисциплін згідно з новаціями в медійній сфері, розробці вибіркових освітніх компонент згідно із запитами ринку праці. На ОП застосовано інноваційні форми викладання: сторітелінг, проєктне навчання, ігрове моделювання, аудіовізуальні методи, тощо. Здобувачі реалізують академічну свободу через участь в науковій, проєктній, практичній діяльності, вибір методів подання результатів, а також через активну участь в обговоренні організації освітнього процесу. В межах окремих дисциплін (наприклад, ОК 09), як наголошено у ВС, здобувач має повну свободу у виборі жанру, теми, форми й обсягу (хронометражу) творчих проєктів (с. 12). У формі анкет на ОП систематично моніторять рівень задоволеності організацією освітнього процесу, а результати обговорюють на засіданнях кафедри української мови, літератури та журналістики. ЕГ констатує виконання підкритерію 4.1.

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання в межах окремих освітніх компонентів (у формі робочої програми навчальної дисципліни, силабуса)

У процесі реалізації ОП забезпечено своєчасне інформування всіх учасників освітнього процесу щодо мети, структури та очікуваних результатів навчання як в цілому по програмі, так і в межах окремих ОК. Інформація про мету ОП, її зміст та ПРН представлена у відкритому доступі на офіційному сайті філологічного факультету (<https://surl.lu/wetsap>). Конкретна інформація щодо цілей, змісту, критеріїв оцінювання та методів контролю в межах кожної дисципліни надається студентам на початку її вивчення. Вона розміщена у робочих програмах дисциплін і силабусах, що доступні в електронному форматі на сайті філологічного факультету (на сторінках відповідних кафедр), а також у системі дистанційного навчання Moodle. Аналіз окремих ОК показав, що в них відсутній чіткий перелік завдань до дисципліни. Зокрема, це стосується ОК04 «Журналістська майстерність», ОК08 «Психологія конфліктів в масмедіа». На першому занятті викладачі ознайомлюють студентів із метою та завданнями курсу, очікуваними результатами навчання, критеріями оцінювання, розподілом балів за видами навчальної діяльності, термінами подання завдань, правилами академічної доброчесності. Як зазначено у ВС, на інформаційному стенді факультету та на сайті щороку оприлюднюють графік освітнього процесу із зазначенням обсягів аудиторної та самостійної роботи, форм поточного й підсумкового контролю (с. 12). За місяць до початку екзаменаційної сесії адміністрація факультету оприлюднює графік проведення заліків та іспитів. Студенти також отримують доступ до навчально-методичних матеріалів через Moodle, Google Drive або інші цифрові платформи, що їх використовують викладачі. На зустрічі із членами ЕГ здобувачі ОП II курсу денної та заочної форм навчання зазначили, що вся необхідна інформація надається вчасно, у доступній та зрозумілій формі і дали високу оцінку інформаційно-технічному забезпеченню під час дистанційного навчання. ЕГ засвідчує в цілому виконання підкритерію 4.2, але рекомендує внести в силабуси ОК 04 і ОК08 пункт із конкретними завданнями до дисципліни, які мали би опанувати здобувачі ОП під час їх вивчення.

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та мети освітньої програми

ОП «Журналістика» є освітньо-професійною за типом. Аналіз змісту освітніх компонентів та робочих програм дисциплін виявив реалізацію поєднання навчання і досліджень у сфері журналістики. Це підтверджує типологія освітніх компонентів та їхнє змістове наповнення. Формати навчальних завдань в межах окремих ОК дослідницький та/або аналітичний характер. Зокрема, ОК2 спрямовує до здобуття навичок експериментальної роботи, до визначення етапів власного експериментального дослідження. Реалізація здобувачами ВО практичної частини своїх наукових досліджень відбувається під час науково-дослідної практики в межах ОК14 і під час підготовки кваліфікаційної роботи, яка передбачає конкретні результати таких досліджень. Викладач кафедри проф. Навальна М.І., експерт Національного агентства кваліфікації зі спец. 061 «Журналістика» (<https://data.nqa.gov.ua/information-about-experts/>) консулює здобувачів в ході підготовки магістерських проєктів. Як впливає із ВС, результатами наукових досліджень здобувачів вищої освіти на ОП є виступи на наукових конференціях, публікація у вигляді тез доповідей та наукових статей (с. 12). Результати співбесіди з керівництвом НУ «Чернігівський колегіум» ім. Т.Г. Шевченка, групою забезпечення та здобувачами ОП підтвердили, що магістранти програми брали участь у конференціях для молодих вчених в 2025 році (зокрема, Г. Федорова, А. Бедна, О. Денисенко та ін.). Результати студентських наукових досліджень здобувачки ВО О.Конопацької-Плехової викладено в трьох публікаціях, у збірниках матеріалів науково-практичних конференцій протягом 2024-2025 рр., у Києві та Чернігові. Як зазначено у ВС, здобувачка ВО А.Романченко опублікувала наукову статтю у виданні категорії Б - в журналі «Український Інформаційний Простір (Число 15, 2025 рік) – (<https://surl.cc/mlztfr>). ЕГ підтверджує поєднання навчання і досліджень під час реалізації ОП і констатує в цілому відповідність підкритерію 4.3.

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) систематично оновлюють зміст освітніх компонентів на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі

Результати аналізу ВС, матеріалів ОП у відкритому доступі на кафедральній сторінці та нормативних документів НУ «Чернігівський колегіум» ім. Т.Г. Шевченка, а також результати розгорнутого спілкування з гарантом ОП, групою забезпечення ОП та керівником відділу внутрішнього забезпечення якості освіти дозволили встановити, що практика оновлення елементів змісту робочих програм дисциплін, осучаснення переліку джерел та оновлення практичних матеріалів для обробки під час навчальних занять є системною і регулярною. Однак ретельніший аналіз ОК9 «Основи інформаційної безпеки» показав відсутність новіших джерел з дисципліни. На постійній основі зміст ОК переглядається та оновлюється перед початком навчального року. Результати вивчення наукових профілів НПП з групи забезпечення ОП та змісту РПНД, а також результати співбесіди з групою забезпечення ОП дозволили виявити, що викладачі активно інтегрують результати власних наукових напрацювань у змістове наповнення освітніх компонентів. Н-д, на зустрічі з експертами ЕГ проф. М. Степаненко описав методику використання власного медіаконтенту під час занять з дисципліни «Журналістська майстерність» (ОК04). Здобувачі освіти аналізують цей контент у порівняльному аспекті, ідентифікуючи аксіологічні маркери на рівні його форми та змісту, тощо, «обговорюючи, дискутуючи з автором зі складних проблем, пропонуючи креативні варіанти їхнього розв'язання, як це передбачено ПРНО7» (ВС, с. 12). Викладачі кафедри української мови, літератури та журналістики також докладають зусиль до розробки навчально-методичних продуктів для забезпечення ОК програми на основі індивідуальних та колективних наукових розвідок (н-д праці проф. І. А. Хоменка І. Художнє радіомовлення і рух до відкритого суспільства: Навчальний посібник. Київ, ВПЦ «Київський університет», 2022, 448 с.; Хоменко І. (у складі групи авторів під керівництвом проф. О. Гояна) Кафедра мого успіху: Навчальний посібник. Київ, Навчально-науковий інститут журналістики, 2024. 183 с.). ЕГ констатує часткове виконання підкритерію 4.4.

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності за освітньою програмою та закладу вищої освіти

Інтернаціоналізація діяльності на ОП здебільшого охоплює сферу наукових зв'язків зі спорідненими університетами, професійними організаціями. Н-д, завдяки науковим стажуванням проф. М.С. Тимошика, як впливає із відомостей самооцінювання, встановлено тісні ділові контакти з колегами факультетів журналістики Польщі, Великої Британії, Фінляндії (с. 12). Викладач системно читає очні лекції з журналістики за кордоном (н-д, у Колегії Св. Андрея Манітобського університету (Канада), Коледжі Св. Василя у Стемфорді (США). Аналіз ВС показав, що вимір інтернаціоналізації ОП більшою мірою реалізується за рахунок міжнародних публікацій викладачів освітніх компонентів. Викладачі також беруть участь у міжнародних проєктах і стажуваннях. Н-д, у вересні-жовтні 2024 року здійснено наукове стажування проф. М.С. Тимошика в Інституті Гуманітарних наук Гельсінкського університету (Фінляндія). Проф. М.І. Навальна. брала участь у міжнародному підвищенні кваліфікації в Інституті регіональної культури та літературознавчих досліджень ім. Ф. Карпінського (м. Седльце, Польща). На зустрічі з академічним персоналом членів ЕГ було повідомлено, що І.А. Хоменко був учасником міжнародної програми на тематику журналістського розслідування в Університеті Любліна (Польща). Проректор з наукової роботи констатувала на зустрічі із членами ЕГ про наявність програм для міжнародного стажування викладачів ЗВО. Інтерв'ю із здобувачами ОП виявило, що студенти обізнані із можливостями міжнародної академічної мобільності в університеті, однак її важко реалізувати через об'єктивні обставини. ЕГ констатує виконання підкритерію 4.5.

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

Освітній процес загалом відповідає вимогам законодавства. Методи, засоби та технології навчання і викладання в цілому сприяють досягненню заявлених у освітній програмі мети та програмних результатів навчання (підкритерій 4.1). Учасникам освітнього процесу своєчасно надається інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання в межах окремих освітніх компонентів (у формі робочої програми навчальної дисципліни). Однак тут зауважено про вимоги студентоцентрованого підходу, зокрема, про кращу поінформованість стосовно вибору загальноуніверситетських дисциплін на інших ОП, в межах їхнього ЗВО (підкритерій 4.2). Наявні деякі недопрацювання ОК04 «Журналістська майстерність», ОК08 «Психологія конфліктів в масмедіа» в загальній частині освітнього документа. В рамках ОП систематично оновлюється зміст освітніх компонентів на основі наукових досягнень НПП (підкритерій 4.3), є зауваження до ОК 09 (підкритерій 4.4). Саме викладачі переважно залучені до процесу інтернаціоналізації закладу вищої освіти в рамках ОП. Здобувачі ОП реалізують свої дослідження в контексті окремих ОК, є авторами наукових публікацій різного типу (підкритерій 4.5). Визначено рівень відповідності «В», оскільки вимоги підкритеріїв 4.1, 4.2., 4.5 виконано повністю, а вимоги підкритеріїв 4.3, 4.4. - частково. На ОП відсутні практики, що мають зразковий та/або інноваційний характер.

Недоліки

1. В силабусах ОКО4 і ОКО8 не прописані завдання до дисциплін, які є важливим пунктом цього документа, що забезпечує навчальний процес 2. В ОК9 «Основи інформаційної безпеки» відсутні новіші джерела з дисципліни.

Рекомендації

1. Гаранту ОП, авторам силабусів ОК 04, ОК 8 звернути увагу на відсутність у них пункту «завдання» в й доповнити його до кінця 2025-2026 н.р. 2. Гаранту ОП, автору силабуса ОК9 «Основи інформаційної безпеки» до кінця 2025-2026 н.р. актуалізувати список рекомендованої здобувачам вищої освіти літератури позиціями, що співвідносяться з тематичним наповненням змісту дисципліни.

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень В

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дають можливість встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компонента та/або освітньої програми в цілому та оприлюднюються заздалегідь

Форми контрольних заходів та критерії оцінювання базуються на «Положенні про організацію освітнього процесу» (<https://surli.li/jkxtpm>), «Порядку організації освітнього процесу у 2024–2025 навчальному році в умовах воєнного стану організацію» (<https://surli.cc/kiygcw>). Відповідно до 4.12.1. «Положення про організацію освітнього процесу» «контрольні заходи включають вхідний, поточний, підсумковий та повторний контроль». Перший проводиться на початку вивчення нової дисципліни з метою визначення готовності здобувачів до її засвоєння. Цей вид контролю особливо важливий на ОП, оскільки значна кількість здобувачів вступає на умовах перехресного вступу, а отже, не має базової журналістської підготовки. Тому такий вид контролю дає можливість викладачу виявити прогалини у знаннях, через індивідуальний підхід адаптувати навчальний матеріал, відкорегувати його відповідно до рівня сприйняття магістрантів. Розбаловка та вимоги до поточного та підсумкового контролю прописані в РПНД і здійснюється за 100-бальною шкалою з подальшим переведенням у кредити ЄКТС, а потім у національну шкалу оцінювання. Кожна робоча програма навчальної дисципліни містить інформацію, за якими видами навчальної діяльності здобувача нараховуються бали з ОК. Позитивним досвідом ОП є використання практикоорієнтованих завдань для підсумкових видів контролю: письмові творчі роботи, колоквиуми, есе, презентації, творчі завдання, кейс-завдання, проекти тощо. Якщо ОК закінчується заліком, здобувачі мають право не складати підсумковий вид контролю, отримуючи сумарні бали за роботу упродовж семестру. Повторний контроль здійснюється у випадку незгоди здобувача з результатом атестації або неуспішним проходженням курсу. Якщо здобувач освіти не погоджується з оцінкою його навчальних досягнень, він має право подати апеляцію на ім'я декана факультету, яка повинна бути задоволена впродовж двох днів з моменту подання. Терміни проведення підсумкових видів контролю регламентуються семестровими навчальними графіками, які розробляє деканат й затверджує проректор з навчальної роботи університету та оприлюднюються у відкритому доступі для здобувачів освіти. Про всі види контролю магістрантам повідомляють викладачі ОК на початку їх вивчення. На зустрічі з ЕГ здобувачі підтвердили поінформованість щодо різних видів контрольно-підсумкових заходів, які відбуваються під час навчання. Уся інформація щодо графіків освітнього процесу є на офіційному сайті філологічного факультету, тому здобувачі й стейкхолдери можуть вільно з нею ознайомитися (<https://philology.chnpu.edu.ua/relevant/rozklad/>).

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності). Результати навчання підтверджуються результатами єдиного державного кваліфікаційного іспиту за спеціальностями, за якими він запроваджений

Підсумкова атестація на ОП «Журналістика» здійснюється у формі публічного захисту кваліфікаційної роботи, що відповідає вимогам Стандарту вищої освіти другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 06 «Журналістика» спеціальності 061 «Журналістика». Атестація випускників ОП спеціальності «Журналістика» проводиться у формі захисту кваліфікаційної роботи чи практичного проекту. Виконання атестаційної роботи регламентується в ЗВО «Положенням про випуск кваліфікаційну роботу (проект) в НУ «Чернігівський колегіум» ім. Т.Г. Шевченка» (<https://drive.google.com/file/d/1NLWuUZTW1vq8GUjAJvAjCvxob4ih1jDQ/view>). Відповідно до положення роботи перевірятимуться на наявність текстових збігів, фабрикації, фальсифікації, що корелюватиметься із «Положенням про академічну доброчесність в Національному університеті «Чернігівський колегіум» імені Т.Г. Шевченка» (<https://surli.lt/ghtkla>). Задля забезпечення прозорих і чітких вимог до виконання кваліфікаційної роботи викладачами випускової кафедри розроблено методичні рекомендації з підготовки, оформлення та захисту магістерських досліджень (https://drive.google.com/drive/folders/1XHccjnGKcm6SVcv_bvcYOe7u33U5nNk2). Утім, рекомендації спроектовано здебільшого саме на виконання кваліфікаційної роботи дослідницького характеру, про

що свідчить визначення «кваліфікаційна робота має передбачати розв'язання завдання/завдань дослідницького та/або інноваційного характеру в галузі журналістики» (С. 6) й цілковита відсутність дефініції практичного проекту. Крім того, у розділі 4 «Технічні вимоги до оформлення магістерської роботи» (С. 34) зазначено: обсяг основного тексту магістерської роботи – до 90 сторінок, що дезорієнтує здобувача в питаннях технічного оформлення проектної роботи. Оскільки за ОП ще не було захисту кваліфікаційних робіт, то на сторінці сайту кафедри немає оприлюднених кваліфікаційних робіт проте відповідна вкладка уже створена (https://drive.google.com/drive/folders/1adJDvPmNhgfMfFjsj-aRUD__Oe4OxKV). Теми кваліфікаційних робіт уже затверджено й оприлюднено на сторінці кафедри (https://drive.google.com/drive/folders/1adJDvPmNhgfMfFjsj-aRUD__Oe4OxKV). Захисти робіт відбуватимуться на засіданні ЕК, діяльність якої в університеті теж регламентується окремим нормативним документом: «Положенням про екзаменаційну комісію» (https://drive.google.com/drive/folders/1adJDvPmNhgfMfFjsj-aRUD__Oe4OxKV). Відповідно до нього захист робіт відбувається прозоро й публічно, з дотриманням принципів демократизму й студентоцентризму.

3. Визначено чіткі та зрозумілі правила проведення контрольних заходів (у тому числі щодо наукової складової освітньо-наукової програми, за якою здійснюється підготовка здобувачів ступеня доктора філософії), що є доступними для всіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів (зокрема охоплюють процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів), визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Процедура проведення контрольних заходів визначається «Положенням про організацію освітнього процесу в НУЧК імені Т. Г. Шевченка» (<https://surl.li/jkxtpm>). Опираючись на положення, розробляються РПНД та силабуси, де визначено чіткі, зрозумілі й доступні для всіх учасників освітнього процесу правила проведення контрольних заходів, критерії оцінювання, що є єдиними для всіх. Це забезпечує об'єктивність екзаменаторів. Здобувачі освіти мають право оформити звернення щодо оскарження результатів поточного та семестрового контролю до викладача або декана філологічного факультету. Апеляцію розглядають упродовж трьох календарних днів після її подання здобувачем. У НУЧК імені Т.Г.Шевченка студент може скласти підсумковий вид контролю повторно не більше 2-х разів з кожної навчальної дисципліни: один раз викладачеві, другий – комісії, яку створює декан факультету разом із завідувачем випускової кафедри. Процедура апеляції на незгоду з оцінкою випускової кваліфікаційної роботи регулюється «Положенням про екзаменаційну комісію» (<https://surl.li/ahjdoy>). Відповідно до нього апеляційна комісія працює впродовж роботи екзаменаційної комісії. Якщо здобувач доводить неправомірність оцінки, її скасовують і магістрант має право переатестації. В разі отримання негативної оцінки за кваліфікаційну роботу здобувач наділений правом повторного складання кваліфікаційних іспитів упродовж трьох років після завершення навчання. ЕК виявила повну обізнаність здобувачів із механізмами оцінювання їх навчальних досягнень і процедурами проходження повторних контрольних випробувань у разі потреби.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політику і процедури дотримання академічної доброчесності, яких послідовно дотримуються всі учасники освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через її імплементацію у культуру якості закладу вищої освіти) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності

Закладом вищої освіти принципи та норми академічної доброчесності визначені як базові в освітньому процесі та задекларовані в «Положенні про організацію освітнього процесу в Національному університеті «Чернігівський колегіум» імені Т.Г. Шевченка» (<https://surl.li/jkxtpm>), «Положенні про академічну доброчесність у Національному університеті «Чернігівський колегіум» імені Т.Г. Шевченка» (<https://surl.li/ghtkla>), «Положенні про систему внутрішнього забезпечення якості освіти в Національному університеті «Чернігівський колегіум» імені Т. Г. Шевченка» (<https://surl.li/hphidz>). Пропагування дотримання академічної доброчесності розпочинається із перших днів навчання здобувачів, коли куратор академічної групи ознайомлює здобувачів з ключовими пунктами «Положення про академічну доброчесність у Національному університеті «Чернігівський колегіум» імені Т.Г.Шевченка» (<https://surl.li/ghtkla>). За результатом інструктажу магістранти підписують документ, який засвідчує їх поінформованість із необхідністю дотримання норм академічної доброчесності та санкціями, які настають в ході їх порушення. У навчальному плані ОП у циклі загальної підготовки є ОК «Методологія наукового дослідження та академічна доброчесність», де здобувачам з'ясовуються поняття «текстове запозичення», «плагіат», «академічна доброчесність» тощо. Науково-педагогічні працівники на початку викладання своїх дисциплін здобувачам розповідають про принципи академічної доброчесності, їх цінності для науки й навчальної діяльності. Усі кваліфікаційні роботи проходять перевірку на наявність текстових збігів на платформі StrikePlagiarism.com. Як повідомила директор наукової бібліотеки, здобувачам надається дві спроби пройти верифікацію кваліфікаційної роботи, друга з яких для магістрантів буде платною. Університетом, факультетом та випусковою кафедрою ініційовано низку заходів, які популяризують академічну доброчесність: «тиждень» доброчесності (<https://surl.li/uvbosb>), науково-практичний семінар «Академічна доброчесність – запорука ефективного реформування системи освіти» (<https://surl.li/tvidjw>), семінари «Академічна доброчесність в системі вищої освіти України» (<https://surl.li/myqzur>) та «Академічна доброчесність – запорука ефективного реформування системи освіти» (<https://surl.li/tvidjw>) та ін.

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

Результати вивчення й аналізу нормативної документації університету й інтерв'ювання учасників освітнього процесу свідчать про наявність позитивних практик та повну відповідність за підкритеріями 5.1, 5.3, 5.4, адже форми контрольних заходів та їхні критерії оцінювання чітко та детально прописані в РПНД, силабусах. Критерії оцінювання знань студентів є чіткими, доступними та зрозумілими, оприлюднюються для здобувачів вищої освіти. ЗВО постійно за допомогою різних заходів доносить до здобувачів принципи академічної доброчесності. Утім, є часткова відповідність за підкритерієм 5.2, оскільки методичні рекомендації до підготовки, оформлення та захисту магістерських досліджень потребують спрофілювання не лише на виконання роботи дослідницького та/або інноваційного характеру, але й чітко прописаних вимог до творчого проєкту.

Недоліки

У методичних рекомендаціях до підготовки, оформлення та захисту магістерських досліджень відсутні чітко прописані визначення й вимоги до кваліфікаційної роботи, яка виконуватиметься у вигляді творчого проєкту.

Рекомендації

Гарантові, авторам методичних рекомендацій з підготовки, оформлення та захисту магістерських досліджень до кінця 2025-2026 н.р. розробити нову редакцію рекомендацій, в якій чітко прописати визначення й вимоги до кваліфікаційної роботи, яка виконуватиметься у вигляді творчого проєкту.

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень В

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Викладачі, залучені до реалізації освітньої програми, з огляду на їх кваліфікацію та/або професійний досвід спроможні забезпечити освітні компоненти, які вони реалізують у межах освітньої програми, з урахуванням вимог щодо викладачів, визначених законодавством

У ході акредитаційної експертизи було встановлено, що академічна і професійна кваліфікація викладачів спроможна забезпечити освітні компоненти ОП. До викладання на ОП залучені п'ять докторів наук (М.І. Навальна, О.С. Шеремет, М.І. Степаненко, М.І. Тимошик, І.А. Хоменко), шість кандидатів наук (Ю.О. Карпенко, М.В. Каранда, Г.В. Гриценко, М.О. Савенко, Г.В. Джевага, І.Г. Карпова), один заслужений журналіст України, який працює на посаді доцента (О.М. Савенко). Усі викладачі мають відповідно до п. 38 Постанови Кабінету міністрів України №1187 від 30.11.1015 р. «Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності» необхідну кількість досягнень у професійній діяльності: понад п'ять пунктів. Однак ЕГ виявила невідповідність п. 37 ЛУ щодо кореляції освітньої та/або професійної кваліфікації науково-педагогічних, педагогічних та наукових працівників освітньому компоненту в частині наявності щонайменше п'яти фахових публікацій або у виданнях Scopus, Web of Science за темою забезпечуваному ОК. Зокрема, йдеться про викладачів, що реалізують ОК «Екожурналістика» (доц. Карпенко Ю.О.), ОК «Професійна етика журналістів» (доц. Каранда М.В.), ОК «Психологія конфліктів у масмедіа» (доц. Карпова І.Г.). Викладач ОК «Іноземна мова (англійська)» має фахову публікацію, що відповідає забезпечуваній дисципліні, але у неї відсутні п'ять необхідних статей протягом останніх п'яти років. Позитивною практикою ОП є та, що весь професорсько-викладацький склад дисциплін циклу професійної підготовки має практичний досвід роботи в медіасфері. Усі викладачі освітньої програми пройшли фахові наукові чи науково-методичні стажування. НПП постійно беруть участь з доповідями на науково-практичних конференціях різних рівнів в Україні та за кордоном. Викладачі ОП є авторами монографій, методичних розробок, навчально-методичних посібників (https://drive.google.com/drive/folders/iwug6ut_BQJB3WbVq8p2qjGsTXLHT6EG). Результати опитувань здобувачів освіти демонструють високий рівень задоволеності викладання НПП, що дозволяє констатувати спроможність забезпечувати ними освітні компоненти в межах ОП.

2. Процедури конкурсного відбору викладачів є прозорими, недискримінаційними, дають можливість забезпечити потрібний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми та послідовно застосовуються

Процедури конкурсного відбору викладачів регламентуються в університеті кількома нормативними документами: «Положенням про конкурсну комісію, конкурсні комісії факультетів» (<https://surl.lt/hejmwz>), «Положенням про порядок проведення конкурсного відбору при заміщенні вакантних посад науково-педагогічних і педагогічних працівників» (<https://surl.li/sxbvmv>). Внутрішні нормативні документи розроблені з урахуванням Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту». Інформація про наявні відкриті вакансії публікується на офіційному сайті ЗВО, а кандидати подають встановлений пакет документів у визначені терміни (<https://surl.lt/sjbjzw1>). Претенденти на вакантні місця попередньо обговорюються на засіданні кафедри. Висновок кафедри про професійні якості викладача передають на розгляд ученої ради факультету, де відбувається обговорення матеріалів особової справи та процедура таємного голосування. На зустрічі з ЕГ начальник відділу кадрів повідомила, що викладацький склад працює на умовах контракту, строк яких визначається відповідно до професійних досягнень НПП. Інформація про науково-педагогічний склад кафедри перебуває у відкритому доступі (<https://philology.chnpu.edu.ua/news/ukrainian-language/>). ЕГ переконатася, що визначена процедура конкурсного відбору професорсько-викладацького складу на заміщення вакантних посад є прозорою, об'єктивною, незалежною та демократичною.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців, їх організації, професіоналів-практиків та експертів галузі до реалізації освітнього процесу

Аналіз звіту про самооцінювання, проведення фокус-груп із здобувачами, викладацьким складом, стейкхолдерами дає розуміння, що в цілому до організації та реалізації освітнього процесу заклад залучає потенційних роботодавців, професіоналів-практиків та експертів галузі. Перш за все роботодавці залучені до всіх процедур упровадження освітньої програми: від обговорення доцільності її започаткування, розв'язання нагальних питань на засіданнях випускової кафедри до модернізації й створення нової редакції 2025 року. Залучення роботодавців до освітнього процесу відбувається на різних етапах навчального процесу, проте з різною інтенсивністю. Найпродуктивніше роботодавців залучають під час проходження здобувачами практик (<https://surl.cc/lytolm>), найменш інтенсивними є задіявання роботодавців безпосередньо в аудиторних заняттях, про що вони зазначили на зустрічі з ЕГ (винятком є читання гостьових лекцій вибіркового ОК «Сторітелінг», «Літературний репортаж як жанр» головною редакторкою The Ukrainians Publishing). Щоправда компенсаторною складовою виступає той факт, що викладачі є або практиками, або експертами галузі (проф. Марина Навальна, доц. Олександр Савенко, проф. Микола Степаненко, проф. Микола Тимошик, доц. Марина Каранда, доц. Ілля Хоменко, доц. Юрій Карпенко). В університеті практикується проведення конференцій, майстер-класів, тренінгів, круглих столів із залученням роботодавців (<https://surl.cc/jwvfud>; <https://surl.lu/prynck>, <https://surl.li/zdoxnb>). Крім того, практикується участь здобувачів у брифінгах, що організовуються прес-центром облради, про що поінформувала ЕГ начальник відділу співпраці зі ЗМІ Департаменту інформаційної діяльності та комунікацій з громадськістю Чернігівської ОДА (прессекретар голови ОДА, (2019-2024 рр.)). На зустрічі з ЕГ роботодавці виявили зацікавленість у більш тісній співпраці зі студентами й готовність брати активну участь в освітньому процесі: проведенні гостьових занять, тренінгів, майстер-класів, засіданнях експертних комісій.

4. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями, заохочує розвиток викладацької майстерності

ЕГ на основі документів розміщених у вільному доступі, зустрічей з НПП та адміністрацією ЗВО констатує, що університет сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми та у співпраці з іншими організаціями, а також заохочує розвиток викладацької майстерності. Процедуру стажування та вдосконалення професійної майстерності регулює «Положення про підвищення кваліфікації та стажування» (<https://surl.cc/ojwmev>). Професорсько-викладацький склад у межах академічної свободи має право самостійно обирати наукові, професійні установи та організації, де проходитиме їх стажування чи підвищення кваліфікації. Утім, університет сприяє науково-педагогічному удосконаленню викладачів як через власні програми та центри: Центр розвитку майстерності й лідерства (<https://surl.li/fabmpf>), Гурток для вивчення та вдосконалення розмовної англійської мови Speaking Club (<https://philology.chnpu.edu.ua/news/speaking-club/>), так і шляхом укладання низки договорів з іншими ЗВО України про співробітництво (<https://surl.li/kilblf>). ЗВО постійно стимулює науково-педагогічних працівників шляхом матеріального заохочення. Підставами для матеріального відзначення є публікаційна активність, керівництво переможцями різноманітних всеукраїнських та міжнародних конкурсів та олімпіад. Крім того, в університеті розроблено і діє «Положення про систему рейтингового оцінювання діяльності НПП» (<https://surl.li/iehqqk>), відповідно до якого кращі працівники відзначаються керівництвом ЗВО. Рейтинг формується за критеріями здобутків у навчально-методичній, науковій та організаційній роботі (<https://drive.google.com/file/d/1uh29KzoiPU5eXwBdFnhoBpHUAJ273Eow/view>). До системи заохочень належить матеріальне стимулювання гарантів освітніх програм. Як заповнила ЕГ проректор з наукової роботи, усі види матеріального заохочення збережено навіть у невизначених та матеріально нестабільних умовах воєнного стану. Поряд із матеріальним стимулюванням кращих працівників університету, в ЗВО функціонує система морального заохочення професорсько-викладацького складу, що сприяє їх професійному розвитку. Відповідно до колективного договору (<https://surl.li/gdsisq>), університет нагороджує викладачів почесними грамотами і подяками, ініціює подання кандидатур на відомчі нагороди. Так, викладачі ОП (Г.В. Гриценко, І.Г. Карпова, Ю.О. Карпенко, Т.Л. Хомич) були відзначені як грошовими нагородами, так і грамотами ЗВО. Позитивною практикою ЗВО є стимулювання не лише окремо взятих осіб з числа викладачів, але й, як розповіла на зустрічі з ЕГ завідувач випускової кафедри, цілих колективів, що регулюється нормативним документом: «Положенням про конкурс на кращу кафедру НУЧК імені Т.Г. Шевченка» (<http://bit.ly/3bkmfvc>). Відповідно до положення здійснюється щорічне рейтингування усіх кафедр університету, за результатами якого кращі отримують грошову винагороду на

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

ЕГ констатує: академічна та професійна кваліфікація викладачів дає можливість забезпечити дисципліни, усі викладачі ОК циклу професійної підготовки мають практичний досвід роботи в галузі, що відповідає підкритерію 1, але публікації НПП, що викладають курси «Екожурналістика», «Професійна етика журналістів», «Психологія конфліктів у масмедіа», не корелюються із ОК; прозорі, чіткі й демократичні процедури конкурсного відбору, що не містять дискримінаційних положень, забезпечують повну відповідність за підкритерієм 2; залучення роботодавців, професіоналів-практиків, експертів до організації та реалізації освітнього процесу підтверджує відповідність підкритерію 3, проте їх задіявання в аудиторній роботі зі здобувачами варто інтенсифікувати, на чому наголошували самі стейкхолдери; сприяння з боку ЗВО професійному розвитку викладачів через власні програми підвищення кваліфікації або із залученням закладів-партнерів, що вказує на повну відповідність за підкритерієм 4, позитивною практикою за підкритерієм є матеріальне заохочення не лише окремо взятих НПП за їх досягнення, але й цілих кафедральних колективів за їх професійні здобутки. Зважаючи на висловлене ЕГ оцінює критерій 6 як такий, що має рівень В.

Недоліки

Відсутність у викладачів, що забезпечують ОК «Екожурналістика», ОК «Професійна етика журналістів», ОК «Психологія конфліктів у масмедіа», публікацій у фахових виданнях категорії Б чи Scopus, Web of Science, які корелювались би зі змістом дисциплін. У викладача ОК «Іноземна мова (англійська)» немає необхідної кількості фахових статей протягом останніх п'яти років, що суперечить п. 37 Постанови Кабінету міністрів України №1187 від 30.11.1015 р. «Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності».

Рекомендації

1. Викладачам ОК «Екожурналістика», ОК «Професійна етика журналістів», ОК «Психологія конфліктів у масмедіа» до кінця 2026 року підготувати й опублікувати у фахових виданнях категорії Б або Scopus, Web of Science статті, які за змістом відповідали б забезпечуванню ОК. Викладачу дисципліни «Іноземна мова (англійська)» увідповіднити кількість фахових видань за останні п'ять років пункту 37 Постанови Кабінету міністрів України №1187 від 30.11.1015 р. «Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності». 2. Гарантові ОП, робочій групі, починаючи з цього навчального року, залучати роботодавців до складу екзаменаційних комісій під час захисту здобувачами кваліфікаційних робіт. Це дасть можливість стейкхолдерам оцінити практичну підготовку здобувачів для роботи в реальному секторі, надати поради професорсько-викладацькому складу для уникнення вразливих місць у підготовці здобувачів, посилення певних слабких сторін ОП, донесення вимог до випускників й потреб сучасного ринку праці.

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень В

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Навчально-методичне забезпечення освітньої програми, фінансові та матеріально-технічні ресурси (програмне забезпечення, обладнання, бібліотека, інша інфраструктура тощо) забезпечують досягнення визначених освітньою програмою мети освітньої програми та програмних результатів навчання

ЗВО має в наявності музей історії університету, Наукову бібліотеку з читальними залами, зал засідань, спортивні зали, комп'ютерні класи, три гуртожитки та два укриття. Освітній процес на ОП «Журналістика» реалізується в лінгафонному кабінеті, комп'ютерних класах, спеціалізованих аудиторіях і лекційних залах, обладнаних мультимедійними проекторами. Для здобувачів ОП доступна лабораторія технічних засобів навчання, яка облаштована мультимедійним проектором, екраном з штативом, інтерактивною дошкою, ноутбуком та персональними комп'ютерами з підключенням до мережі Інтернет. У лабораторії проходять заняття з ОК 03, викладач якого очолює лабораторію. Керівник лабораторії під час огляду зазначив, що в аудиторії є можливість

створювати цифрові продукти, продемонструвавши професійне обладнання у вигляді навушників, мікрофонів, петличних мікрофонів, штативу, селфі-палиці, подвійні монітори для комп'ютеру задля можливості обробляти цифрове зображення та відео та водночас бачити готовий результат/відеодоріжку в більшому розмірі/референси. Під час виконання завдань здобувачі використовують професійне програмне забезпечення з відкритим кодом: Gimp та Inkscape – для обробки цифрових зображень; Shotcut та Audacity – для обробки відео та звуку. На зустрічі ЕГ з менеджментом ЗВО проректор з науково-педагогічного та навчальної роботи зазначив, що оновлення МТБ університету відбувається постійно, наявна практика звернень та подання заяв на закупівлю професійного обладнання та програмного забезпечення, ці заяви акумулюються, розглядаються на ректоратах разом з фінансистами – і обирається найнеобхідніше для реалізації освітнього процесу. Проректор з наукової роботи додала, що на ОП «Журналістика» вже обрана аудиторія для облаштування професійної студії і наразі розпочато ремонт; а гарант ОПП уже зробила запит на камери, аудіо-, відеоапаратуру, закупівля, якої у ЗВО вже в перспективі. Гарант ОП зауважила, що освітній процес не страждає через те, що ОП на 100% не забезпечена певним обладнанням, адже завдяки укладеним договорам з «ЧЕЛАНІН медіагрупа» та «Суспільне.Чернігів» забезпечені усім необхідним обладнанням під час проходження практики. Проте ЕГ під час аналізу документів ЕГ з'ясувала, що авторське навчально-методичне забезпечення до ОК (у вигляді методичних вказівок та рекомендацій, посібників та підручників тощо) потребує впровадження та оновлення. Адже на ОП розроблені лише «Методичні рекомендації з підготовки, оформлення та захисту кваліфікаційних робіт» за спеціальністю (<https://surl.li/jjxeuq>) та викладач викладач І. Хоменко має попередні праці: навчальні посібники «Оригінальна радіодрама» (2002), «Українська радіоп'єса в контексті світового акустичного мистецтва» (2006), «Художнє радіомовлення і рух до відкритого суспільства» (2020) та конспект лекцій «Український шлях розвитку оригінального драматичного радіомистецтва: погляд соціального дослідника» (2011) (<https://surl.cc/orhsiq>, <https://surl.li/cmwdyu>).

2. Заклад вищої освіти забезпечує доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, потрібних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми, відповідно до законодавства

Здобувачі ОП працюють у комбінованому форматі, використовуючи під час освітнього процесу дистанційну платформу Moodle, ведення курсів через яку впливає на рейтингування. Координатор центру науково-методичної підтримки організації дистанційного навчання під час зустрічі із допоміжними (сервісними) структурними підрозділами зазначила: у Moodle є структура електронного навчального курсу, який складається із загальної частини (інформації про курс, про викладача, критеріїв оцінювання) та матеріалів лекційного походження та практичними /семінарськими / лабораторними завданнями із рекомендаціями щодо їхнього виконання, матеріалами самостійної роботи та контрольних заходів. У разі виникнення проблем учасники освітнього процесу мають можливість звернутися до відділу задля вирішення технічних питань. Під час огляду МТБ викладач ОКоз продемонстрував ЕГ, у який спосіб заповнюється ел. курс відповідно до зазначеної структури. Викладачі і здобувачі ОП «Журналістика» мають доступ до ресурсів наукової бібліотеки, що розташована на чотирьох поверхах корпусу, має облаштовані читальні зали, відділ студентського та наукового абонементів, які є локаціями для видачі літератури. Відділ інформаційних технологій забезпечує доступ до наукометричних баз даних Scopus та Web of Science. Фонд бібліотеки нараховує 500 тис. примірників в ел. каталозі. Відділ бібліографічних та інформаційних технологій надає адресні, хронологічні та уточнювальні довідки, послуги з перевірки на плагіат, послуги з надання УДК, розміщення інформації у репозиторії бібліотеки. На ресепшені бібліотеки відвідувач може скористатися формуляром через читацький квиток, аби пересвідчитися, яку літературу брав. Усі послуги, надані науковою бібліотекою - безоплатні, окрім повторної перевірки кваліфікаційних робіт (проектів). Усі процеси бібліотеки є автоматизованими, що дозволяє зручно робити підбірку з книгозабезпечення. Також бібліотека надає послугу міжбібліотечного абонементу, який користується попитом викладацького складу. Директор бібліотеки зауважила, що вони долучаються до соціокультурної роботи, зокрема проведення заходів в онлайн форматі, зокрема й проведення семінарів з написання кваліфікаційних робіт, доступу до баз даних, які орієнтовані на здобувачів-магістрів. У 2023 році ЗВО було закуплено спеціалізовану літературу з журналістики на 100 тис. грн, примірники видань були продемонстровані ЕГ під час огляду МТБ.

3. Освітнє середовище надає можливість задовольнити потреби та інтереси здобувачів вищої освіти, які навчаються за освітньою програмою, та є безпечним для їх життя, фізичного та ментального здоров'я

Освітнє середовище ОП «Журналістика» задовольняє потреби та інтереси здобувачів за рахунок клубів та гуртків, зокрема й організованих філологічним факультетом («Cu-club», «СЛОВО», «Твій творчопис», «English-Speaking-World», «Культури світу», «Майстерня сучасного вчителя», «Educationalists' Community», «Speaking Club» <https://surl.li/rjcykq>), Молодіжного аматорського театру «EX LIBRIS» (<https://philology.chnpu.edu.ua/news/theatre/>), наявності зони для інтернет-радіо «Колеріум FM», в межах якого здобувачі під час практики та самостійної ініціативи виготовляють медіапродукт (<https://surl.li/oqrpin>) під наглядом керівника. Також на факультеті наявна Спілка молодих науковців, здобувачі мають можливість долучатися до наукової діяльності, про що свідчать участь у конференції із подальшою публікацією тез (всукраїнські науково-практичні конференції «Українські та світові медіа під час повномасштабного вторгнення РФ: нові вимоги та виклики», «Філософія, філологія, культура, освіта: слово молоді» міжнародні науково-практичні конференції «Сучасні соціокультурні трансформації: медіа, мова, комунікації») та наукових статей (у журналах «Український інформаційний простір» та «Грааль науки») (<https://surl.li/ukmcspr>). У ЗВО наявні спортивні зали, в межах яких проходять заходи, зокрема організовані викладачами випускної кафедри: для здобувачів проводиться тренінг з журналістської самооборони. Освітнє

середовище на ОП є безпечним, адже ЗВО має два укриття, котрі ЕГ побачила під час перегляду відео з оглядом МТБ, оприлюдненому на диску кафедри, посилання на яке розташовано на сайті кафедри (<https://surl.li/yvsvjf>), поверхи корпусу обладнані засобами протипожежної безпеки (вогнегасниками, планами евакуації), вказівками на місцезнаходження укриття. На зустрічі ЕГ з менеджментом ЗВО проректор з науково-педагогічного та навчальної роботи зазначив, що проведення інструктажів з безпеки життєдіяльності, пожежної безпеки та правил поведінки під час повітряної тривоги – робота, яка проводиться постійно та є обов'язковим етапом початку навчального року. Також в закладі функціонує психологічна служба, послугами якої можуть скористатися як здобувачі, так і викладачі.

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку, підтримку фізичного та ментального здоров'я здобувачів вищої освіти, які навчаються за освітньою програмою

Рівень задоволеності здобувачів освітньою (навчально-методичне забезпечення, можливість отримання відповідей на питання, що виникають під час вивчення дисциплін), організаційною (організація навчання, розкладом тощо), інформаційною (інформування про зміни в розкладі, про заходи, які проводять в університеті, про події на факультеті тощо), консультативною (можливість отримати консультацію з дисципліни, написання кваліфікаційних, творчих та індивідуальних робіт, оформлення документації з практики) підтримки визначається за школою опитування «Якість освіти в НУЧК» (<https://surl.lu/zgoxrp>) як «повністю задовольняє» та «скоріш задовольняє», що демонструє високий рівень забезпечення цих типів підтримки. Гарант ОП під час організаційної зустрічі з ЕГ зазначила для очної (денної) форми навчання передбачається індивідуальний графік навчання, проте здобувачі ОП не виявляли бажання його оформлювати, адже мали можливість відвідувати заняття, реалізувавши освітній процес повною мірою. Проте у разі неможливості відвідати певне заняття, здобувач отримує можливість виконання альтернативного завдання /виду роботи, який надає викладач. Гарант підтримує зв'язок зі здобувачами через спільний чат у WhatsApp; за потреби або на запит організовує зустрічі в Zoom. Серед обов'язкових зустрічей є організаційна зустріч зі здобувачами 1 курсу перед початком навчального року задля надання загальної інформації щодо освітнього процесу, пояснення та проведення процедури вибору вибіркової дисципліни. Також на очній (денній) формі навчання передбачені кураторські години, які зазвичай присвячені таким темам як академічна доброчесність, вибір керівників та тем кваліфікаційних робіт (проектів). Голова студентської ради філологічного факультету зазначила, що уся необхідна інформація про освітній процес розміщується на сайті університету, зокрема на сторінці факультету, здобувачі отримують інформацію від деканату, завідувача кафедри, куратора групи та старости, який щотижня бере участь у старостатах, котрі організовують замдекан. Голова профкому студентів зазначила, що їхня організація надає такі види підтримки членам профспілки, як: 1) проведення заходів-знайомства з 1-курсниками; 2) надання матеріальної допомоги на довготривале лікування, на поховання близьких та рідних, через скрутне матеріальне становище, у разі народження дитини та одруження тощо; 3) преміювання за участь у наукових конференціях та конкурсах наукових робіт (за службовою запискою наукового керівника). ЗВО надає підтримку ментального здоров'я психологічною службою, яка щороку розробляє план роботи, проводить тренінги-адаптації. Керівник служби зазначила, що наразі переважно звернення йдуть на індивідуальні консультації (робота з втратами, кризами, переживанням горя). Часто працівники служби переадресовують здобувачів у психотерапію, адже подібні проблеми не вирішуються консультацією формату «запит-відповідь» упродовж робочої години.

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови щодо реалізації права на освіту для осіб з особливими освітніми потребами, які навчаються за освітньою програмою

У Національному університеті «Чернігівський колегіум» імені Т.Г. Шевченка діє «Положення про організацію супроводу студентів з інвалідністю» (<https://surl.cc/qdrkoo>) з метою поширення принципів інклюзивної освіти в академічному середовищі. Під час огляду матеріально-технічної бази заступником декана філологічного факультету з питань молодіжної політики та іміджевої діяльності було продемонстровано наявний при вході до головного корпусу університету пандус, гарантом ОПП - вбиральню, облаштовану для осіб з особливими освітніми потребами, яка знаходиться на першому поверсі; на дверях аудиторій, зокрема відділу бібліотеки на першому поверсі, розміщено таблички-вказівники шрифтом Брайля. У разі проведення занять в аудиторному режимі, при наявності в групі особи з інвалідністю, пари проводяться на I поверсі. На ОП «Журналістика» особи з особливими освітніми потребами не навчаються.

6. Наявні унормовані антикорупційні політики, процедури реагування на випадки цькування, дискримінації, сексуального домагання, інших конфліктних ситуацій, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Питання антикорупційних політик та процедура реагування на випадки цькування, дискримінації, сексуального домагання, інших конфліктних ситуацій регулюються в Національному університеті «Чернігівський колегіум» імені Т.Г. Шевченка «Положенням про врегулювання конфліктних ситуацій» (<https://surl.li/rkptxn>), «Положення про академічну доброчесність здобувачів освіти» (<https://surl.lu/idddil>) та «Статутом Національного університету «Чернігівський колегіум» імені Т.Г. Шевченка» (<http://surl.li/mjerp>). Процедура врегулювання конфліктних ситуацій передбачає подання здобувачем заяви до декана або уповноваженої особи із зазначенням суті проблеми та підкріпленнями доказами. Первинний розгляд здійснюється на рівні кафедри чи факультету. У разі неможливості

вирішення питання воно передається на розгляд комісії, яка аналізує матеріали, заслуховує сторони та ухвалює рішення про повне, часткове задоволення скарги або відмову. Рішення доводиться до відома заявника та підлягає виконанню. У разі незгоди здобувач має право подати апеляцію, що розглядається апеляційною комісією, яка ухвалює остаточне рішення. Голова профкому студентів розповіла, що зазвичай конфліктні ситуації вирішуються на рівні студент-викладач чи студент-куратор і від здобувачів ОП «Журналістика» звернення щодо врегулювання конфліктних ситуацій не було, хоча практика вирішення конфліктної ситуації в університеті (не на ОП «Журналістика») із створення комісії з вирішення конфліктних питань була. Гарант ОП під час організаційної зустрічі з ЕГ зазначила, що від здобувачів 2 року навчання надходив запит щодо непорозуміння з викладачем та керівником кваліфікаційної роботи (проекту). Здобувачі ОП звернулися до гаранта, та за декілька зустрічей-обговорень в Zoom ситуація була врегульована. Здобувачі ОП підтвердили, що ситуація, яка виникла через авторитарний стиль викладання була врегульована, адже після звернення до гаранта ОП, викладач перелаштував навчальний процес. Здобувачі ОП ознайомлені з процедурою вирішення конфліктних ситуацій, можливістю скористатися «Скринькою довіри», розміщеною в холі університету, та заповненням гугл-форми, розташованої в підрубриці «Пропозиції та зауваження» рубрики «Факультет» на сторінці факультету (<https://philology.chnpu.edu.ua/>, <https://surl.li/asmbuw>).

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

Результати аналізу документації та інтерв'ювання учасників освітнього процесу свідчать про повну відповідність за 7.2-7.6 підкритеріями, адже ЗВО забезпечує викладачам і здобувачам доступ до сучасної інфраструктури, бібліотечних, цифрових та інформаційних ресурсів, необхідних для навчальної, наукової та викладацької діяльності, освітнє середовище є безпечним для їх життя, фізичного та ментального здоров'я, здобувачі отримують всебічну підтримку, універсальний дизайн корпусу враховує потреби осіб, які потребують особливих освітніх послуг; у ЗВО унормовані процедура вирішення конфліктних ситуацій чітка і прозора, учасники освітнього процесу ознайомлені з алгоритмом дій у разі виникнення конфліктів. Значною мірою відповідає за підкритерієм 7.1, адже обов'язковим ОК не забезпечені в повному обсязі авторськими навчально-методичним забезпеченням. Позитивною практикою в ЗВО, й на ОП зокрема, є використання єдиної платформи для дистанційного навчання Moodle, завдяки якій налагоджено процес комбінованого режиму навчання та ефективна співпраця між здобувачами та академічним персоналом.

Недоліки

Відсутність у повному обсязі авторського навчально-методичного забезпечення до обов'язкових ОК.

Рекомендації

До кінця 2026-2027 н.р. завідувачу випускової кафедри та гаранту ОП проконтролювати видання авторського навчально-методичного забезпечення усіх обов'язкових ОК (методичними рекомендаціями та вказівками, конспектами лекцій, практикумами тощо).

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень В

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно здійснює визначені ним процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми

Процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОП у Національному університеті «Чернігівський колегіум» імені Т.Г. Шевченка регламентовані «Положенням про відділ внутрішнього забезпечення якості освіти...» (<https://surl.cc/azclnj>), «Положенням про систему внутрішнього забезпечення якості освіти...» (<https://surl.li/hphidz>), «Положенням про освітню програму та гаранта освітньої програми...» (<https://surl.li/psdmfv>). Відповідно до цих документів, моніторинг ОП здійснюється щорічно шляхом опитувань здобувачів освіти, викладачів, роботодавців та інших стейкхолдерів, результати яких аналізуються та лягають в основу пропозицій щодо вдосконалення. Фахівець I категорії відділу внутрішнього забезпечення якості освіти на зустрічі з ЕГ зауважив, що відділ зазнав суттєвих реформ і перегляду напрямів діяльності, зокрема процедури

опитувань. Внесені зміни спрямовані на розвантаження гарантів ОП, які раніше самостійно займалися анкетами (за наданою відділом формою). Тепер гаранті отримуватимуть готові результати для врахування під час перегляду програм та їх оприлюднення, а відділ публікуватиме університетські та факультетські зрізи на своїй сторінці. Упродовж року планується розробка та вдосконалення анкет для всіх стейкхолдерів (здобувачів, випускників, роботодавців, викладачів). Для здобувачів освіти двічі на рік проводитимуться опитування «Якість освіти НУЧК» і «Здобувачі освіти про майстерність викладачів». Імплементация результатів передбачає два етапи: 1) передача даних гарантам для виявлення та усунення проблем; 2) представлення узагальнених результатів на Вченій раді університету з формуванням пропозицій у загальноуніверситетському контексті. Перегляд ОП здійснюється щорічно, але не рідше одного разу на п'ять років, з урахуванням результатів моніторингу, змін законодавства, потреб ринку праці та рекомендацій акредитаційних органів. ОП «Журналістика» була започаткована у 2024 році, а вже у 2025 зазнала перегляду і змін, ухвалених на засіданнях кафедри та вченої ради факультету: 1) Уточнено назву галузі знань на «Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини»; 2) внесено професійну кваліфікацію «Журналіст»; 3) Виключено з переліку професій посади, орієнтовані на сферу зв'язків із громадськістю (1475.4 Менеджер зі зв'язків із громадськістю; 2419.2 Фахівець зі зв'язків із громадськістю та пресою), оскільки освітні компоненти програми не забезпечують повною мірою такої підготовки; 4) додані до переліку професій посади 3131 Фотокореспондент; 2451.2 Редактор випусковий; 2451.2 Редактор; 5) Уточнено формулювання окремих ПРН відповідно до професійного стандарту «Журналіст» та внесено зміни до матриці ПРН (ОКО9).

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через відповідні органи самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Пропозиції здобувачів вищої освіти беруться до уваги під час перегляду освітньої програми

Під час зустрічі зі здобувачами ОП «Журналістика» ЕГ переконалася, що вони беруть участь в опитуваннях «Якість освіти НУЧК» (<https://surl.li/nwtwrv>), зокрема поділилися з ЕГ інформацію щодо змісту опитування «Здобувачі освіти про майстерність викладачів», результати якого не оприлюднюються, а використовуються при складанні загального рейтингу викладачів кафедри. Здобувачі зазначили, що анкета має запитання, оцінку за шкалою від 1 до 5 щодо доступності інформації, яку доносить викладач, організації занять з дисципліни, зворотної комунікації та інше. Здобувачка 2 курсу входить до складу робочої групи ОП та представляла інтереси здобувачів на розширених засіданнях кафедри української мови і літератури (нині кафедри української мови, літератури та журналістики) (<https://surl.li/ezgraa>) та на засіданні передала думку курсу щодо необхідності розширення спектру вибіркового дисциплін із обов'язковим додаванням вибіркового ОК, який передбачатиме мовний аспект. Пропозиція здобувачів була врахована, адже серед переліку дисциплін вільного вибору з'явився ОК «Сучасна редакція українського правопису: практичне застосування». Органи самоврядування також залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Голова студентського парламенту НУЧК зауважила, що парламент долучений до розробки анкетувань, тому з цього питання вони співпрацюють з відділом внутрішнього забезпечення якості освіти, а Голова студентського самоврядування філологічного факультету під час зустрічі з ЕГ додала, що була присутньою на Вченій раді факультету під час запровадження та перегляду ОП «Журналістика». Проте оскільки до студентської ради не надходили пропозиції від здобувачів щодо змін в ОП, то голова тільки підтримувала представлені під час обговорення пропозиції.

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери

Роботодавці долучені до перегляду ОП «Журналістика», про що свідчать рецензії на ОП головного редактора інтернет-видання «Сіверщина», який разом із журналістом і редактором чернігівського видання «Челайн» та журналістом «Суспільного.Чернігів» взяли участь в обговоренні під час розширеного засідання кафедри щодо удосконалення професійної підготовки здобувачів (<https://surl.li/ezgraa>). Під час акредитаційного візиту (крім зазначених осіб) участь у фокус-групі зі стейкхолдерами взяли й журналіст і менеджер філії АТ «НСТУ» «Чернігівська регіональна дирекція», головна редакторка The Ukrainians Publishing та нині спецкор онлайн-видання «Амаль Берлін» в Мюнстері, яка мала досвід роботи начальника співпраці зі ЗМІ Департаменту інформаційної діяльності та комунікацій з громадськістю Чернігівської ОДА (прес-секретар голови ОДА). Вони висловили думку щодо важливості озброїти здобувачів таким знанням та навичкам, як: 1) взаємодія журналістів із прес-службами, зокрема формування офіційних запитів, вибудовування комунікації з відділами зв'язків із громадськістю; 2) навички роботи з відеоконтентом; 3) навички критичного мислення; 4) робота з текстами; 5) вміння професійно працювати на діджитал-платформах; 6) знати історію журналістики, зокрема української. Гарант ОП «Журналістика» під час організаційної зустрічі з ЕГ зазначила, що наразі в університеті та на факультеті не діє організація роботодавців, проте ЗВО має наміри започаткувати подібну організацію.

4. Наявна практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми (крім випадку проходження акредитації вперше)

Оскільки ОП акредитується вперше, то перших випускників вона матиме лише наприкінці 2025 року. Проте на ОП уже навчаються журналісти-практики, кар'єрний шлях яких відслідковується гарантом ОП та викладачами

видавничої кафедри. Гарант ОП «Журналістика» під час організаційної зустрічі з ЕГ зазначила, що наразі в університеті та на факультеті не діє організація випускників, проте ЗВО має наміри започаткувати подібну організацію.

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на результати моніторингу освітньої програми та/або освітньої діяльності з реалізації освітньої програми, зокрема здійснений через опитування заінтересованих сторін

Система забезпечення якості Національного університету «Чернігівський колегіум» імені Т.Г. Шевченка забезпечує вчасне реагування на результати моніторингу ОП «Журналістика» та опитування заінтересованих сторін, звертає увагу на дотримання вимог Стандарт вищої освіти другого (магістерського) рівня галузі знань 06 «Журналістика» спеціальності 061 «Журналістика» (<https://osvita.ua/doc/files/news/878/87885/638726d88e909367257380.pdf>), контролює вчасне врахування професійного стандарту «Журналіст», який затверджено 22 січня 2025 року (https://register.nqa.gov.ua/uploads/o/719-zatverdzenij_profesijnij_standart.pdf). Проте, на думку ЕГ, додана у 2025 році професійна позиція «3131 Фотожурналіст» в профілі ОП «Журналістика» не вмотивована, адже немає ОК, який би повною мірою забезпечував реалізацію відповідної позиції, на що не звернула увагу система забезпечення якості ЗВО. Також при моніторингу освітньої діяльності з реалізації ОП «Журналістика» Система забезпечення якості НУЧК не врахувала, що не всі викладачі, які забезпечують освітній процес на ОП відповідають п. 37 ЛУ. Начальник відділу внутрішнього забезпечення якості освіти зауважила, що оскільки лише 1 вересня приступила до посадових обов'язків, то поглиблено не встигла ознайомитися та промоніторити специфіку освітньої діяльності з реалізації ОП «Журналістика», акредитаційна справа якої була завантажена в систему вже 4 вересня, проте зауважила, що на ці нюанси в майбутньому відділ буде звертати першочергову увагу.

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема зауваження та рекомендації, сформульовані під час попередніх акредитацій) беруться до уваги під час перегляду освітньої програми

Оскільки ОП акредитується вперше, то при підготовці ОП «Журналістика» університет врахував досвід і рекомендації, отримані під час акредитацій інших ОП ЗВО, а саме: 1) посилено використання дистанційних технологій навчання з активним застосуванням навчальної платформи Moodle, що забезпечує гнучкість освітнього процесу (ведення ел. курсів на платформі Moodle має стимулювання для викладачів, адже за це передбачаються бали, які додаються до загального рейтингу викладача, про що повідомила ЕГ координатор центру науково-методичної підтримки організації дистанційного навчання); 2) введено дисципліни циклу загальної підготовки (ОК01–ОК03), що сприяє системності базової підготовки здобувачів.

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти формується культура якості освіти, що сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою

У Національному університеті «Чернігівський колегіум» імені Т.Г. Шевченка забезпечення внутрішньої якості освіти здійснюється на основі комплексних інституційних практик, які регламентовані «Положенням про систему внутрішнього забезпечення якості освіти» (<https://surl.li/hphidz>) та «Положення про академічну доброчесність у Національному університеті «Чернігівський колегіум» імені Т.Г. Шевченка» (<https://surl.li/ghkcla>). Зазначені документи визначають механізми, процедури й інструменти, що забезпечують постійну участь членів академічної спільноти у процесах розроблення, реалізації, моніторингу та вдосконалення освітніх програм. Інституційними практиками залучення академічної спільноти є засідання робочої групи, розширені засідання кафедри із залученням до обговорення здобувачів та роботодавців, організація гостьових лекцій від журналістів-практиків. Члени групи забезпечення ОП «Журналістика» мають поширену практику використання вхідного контролю задля виявлення очікувань здобувачів від ОК, вдосконалення ОК та внесення змін до РПНД і силабусів відповідно до сфери зацікавлення здобувачів. Значну роль відіграє співпраця з науковими установами та провідними університетами України (Глухівський НПУ, НДУ імені М. Гоголя, КНУ імені Т. Шевченка, Київський національний університет культури і мистецтв та ін.), що сприяє інтеграції найкращих освітніх і наукових практик у внутрішні процеси забезпечення якості. Внутрішнє забезпечення якості здійснюється низкою підрозділів, які мають визначені повноваження й сфери відповідальності, адже відбувається постійна співпраця між підрозділами, здійснювана через регулярні засідання, зокрема зустрічі заступника декана з навчальною роботою з фахівцем відділу внутрішнього забезпечення якості освіти та представниками студентського врядування задля обговорення питальника анкет, які розробляються для стейкхолдерів та планування й проведення проректорами, начальником відділу внутрішнього забезпечення якості освіти та начальником навчально-методичного відділу семінарів для гарантів ОП, що реалізуються в університеті (<https://surl.li/nnjjac>).

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

Результати аналізу документації та інтерв'ювання учасників освітнього процесу свідчать про повну відповідність за 8.1-8.4, 8.6-8.7 підкритеріями, адже ЗВО має нормативну базу, яка регулює процедуру розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОП; має процедури регулярного моніторингу освітньої діяльності та реагує на його результати; робоча група ОП враховує висловлені під час обговорення пропозиції усіх стейкхолдерів; випускова кафедра хоча ще й не має випускників ОП, але вже відслідковує кар'єрний рух здобувачів, які працюють за фахом. Частково відповідає за підкритерієм 8.5, адже система забезпечення якості НУЧК при перегляді ОП «Журналістика» не перевірила, що зазначені професійні позиції у профілі ОП забезпечуються обов'язковим ОК, а всі викладачі, які забезпечують освітній процес на ОП, відповідають п. 37 ЛУ.

Недоліки

Зазначені недоліки не мають системний характер, тому не вважаються суттєвими: 1. Система забезпечення якості НУЧК не помітила при моніторингу освітньої діяльності з реалізації ОП «Журналістика» відсутність ОК, який би повною мірою реалізував додану у 2025 році професійна позиції «3131 Фотокореспондент» в профілі ОП «Журналістика». 2. Система забезпечення якості НУЧК не помітила при моніторингу освітньої діяльності з реалізації ОП «Журналістика» невідповідність п. 37 ЛУ викладачів, що забезпечують ОК «Екожурналістика», ОК «Професійна етика журналістів», ОК «Психологія конфліктів у масмедіа», ОК «Іноземна мова (англійська)».

Рекомендації

1. До початку 2026-2027 н.р. начальнику відділу внутрішнього забезпечення якості освіти при моніторингу освітньої діяльності з реалізації ОП звертати увагу на забезпеченість зазначених видів економічної діяльності (Національним класифікатором України ДК 009:2010) основними ОК повної мірою та скорегувати перелік професійних позицій у профілі ОП відповідно до тих позицій, до яких готують здобувачів ОП «Журналістика». 2. Начальнику відділу внутрішнього забезпечення якості освіти при моніторингу освітньої діяльності з реалізації ОП звертати увагу невідповідність п. 37 ліцензійним вимогам викладачів ОК «Екожурналістика», ОК «Професійна етика журналістів», ОК «Психологія конфліктів у масмедіа», ОК «Іноземна мова (англійська)», сприяти усуненню подібної невідповідності до початку 2026-2027 н.р. 3.3. До початку 2026-2027 н.р. гаранту ОП урахувати пропозиції роботодавців, які вперше були висловлені під час зустрічі з ЕГ, щодо важливості отримання здобувачами таких знань та навичок: взаємодія журналістів із пресслужбами, зокрема формування офіційних запитів, вибудовування комунікації з відділами зв'язків із громадськістю; роботи з відеоконтентом; робота з текстами; вміння професійно працювати на діджитал-платформах; знати історію журналістики, зокрема української шляхом запровадження ОК чи розширення тематичного блоку змістовий модулів, упровадження нових методів викладання (на розсуд робочої групи на чолі з гарантом).

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень В

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі та зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Учасники освітнього процесу мають безперешкодний доступ до всіх нормативних документів, які чітко врегульовують освітній процес: Правила внутрішнього трудового розпорядку <https://surl.li/tdoiqt>; Статут <http://surl.li/mjerp>; Стратегія розвитку на 2022–2026 рр. <http://surl.li/lujuk>; Колективний договір <http://surl.li/aiwob>; Положення про організацію освітнього процесу <https://surl.li/cc/phsljd>; Положення про дисципліни вільного вибору <https://surl.li/uvlfsj>; Положення про порядок переведення студентів університету, які навчаються за кошти фізичних або юридичних осіб на місця державного замовлення <http://surl.li/mcsym>; Положення про органи студентського самоврядування <https://surl.li/nophlw>; Положення про академічну доброчесність <https://surl.li/ireusa>; Положення про організацію та проведення практики здобувачів <https://surl.li/cc/baqose>; Положення про випускну кваліфікаційну роботу (проєкт) <https://surl.li/gaztmo>; Положення про диплом із відзнакою <https://surl.li/fnhfwf>; Положення про порядок присвоєння професійних кваліфікацій здобувачам вищої освіти <https://surl.li/mrxidj>; Положення про організацію навчання здобувачів за індивідуальним графіком <https://surl.li/slgqrd>; Положення про Товариство молодих вчених <https://surl.li/vlkpya>; Положення про психологічну службу <https://surl.li/ryuctb>; Положення про організацію супроводу студентів із інвалідністю <https://surl.li/lfrjhy>; Положення про порядок призначення і виплату стипендій <https://surl.li/kjtinq>.

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному вебсайті відповідний проєкт із метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін

На сайті НУ «Чернігівський колегіум» ім. Т.Г. Шевченка розміщена актуальна інформація щодо ОП (<http://chnpu.edu.ua/university/about/gromadske-obgovorennnya>). Отже, зацікавлені сторони можуть ознайомитися з цією освітньою програмою для внесення змін чи пропозицій, однак за вказаною вище вебадресою не має електронної пошти гаранта ОП Тетяни Хомич та час розміщення проєкту ОП з метою отримання зауважень та пропозицій. Під час проведення фокус-груп керівництво повідомило, що ЗВО здійснює заходи щодо якнайширшого залучення стейкхолдерів, здобувачів, студентського самоврядування, НПП, роботодавців стосовно внесення пропозицій для вдосконалення ОП. На сайті кафедри української мови, літератури та журналістики оприлюднено рецензії та відгуки про ОП.

3. Заклад вищої освіти забезпечує на своєму вебсайті відкритий доступ до інформації та документів відповідно до законодавства. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному вебсайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (освітню програму у повному обсязі, навчальні плани, робочі програми навчальних дисциплін, можливості формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів вищої освіти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства

На сайті філологічного факультету НУ «Чернігівський колегіум» ім. Т.Г. Шевченка (<https://philology.chnpu.edu.ua/>) усю інформацію про ОП розміщено за вебадресами: <https://surli.cc/wbsvld>; <https://surli.cc/lqicbt>. Зокрема, навчальні плани, робочі програми навчальних дисциплін містяться за посиланням кафедр університету, які забезпечують викладання на ОП. На сторінці кафедри української мови, літератури та журналістики (<https://philology.chnpu.edu.ua/news/ukrainian-language/>), з переходом на інше посилання в хмаросховище Google Drive (https://drive.google.com/drive/folders/1kX6r6D-LQLtUjRyHgJP_JwBL6VxYlw38), зібрано: силабуси на 2024-2025 н.р., 2025-2025 н.р.; робочі програми ОК на 2024-2025 н.р., 2025-2025 н.р.; робочі програми ВК на 2024-2025 н.р., 2025-2025 н.р.; ОПП за 2024 р. і 2025 р.; презентації ВК; навчально-методичне забезпечення ОП; договори про практику та інша необхідна документація для функціонування навчального процесу на ОП «Журналістика» другого (магістерського) рівня вищої освіти. Інформація щодо можливості формування індивідуальної освітньої траєкторії розміщена на сайті філологічного факультету (<https://philology.chnpu.edu.ua/news/disciplines/>), так і в загальноуніверситетському каталозі (<http://chnpu.edu.ua/university/about/public-info>). На сторінці кафедри (<https://philology.chnpu.edu.ua/news/ukrainian-language/>) міститься інший масив інформації, який стосується її історії, сучасної діяльності та інших аспектів наукового і навчального процесу. На зустрічі членів ЕГ гаранта ОП було зауважено про необхідність розробки зручнішого інтерфейсу кафедральної вебсторінки для пошуку документів ОП «Журналістика».

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

Правила та процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу визначено, вони є доступними для ознайомлення (підкритерій 9.1). На сайті НУ «Чернігівський колегіум» ім. Т.Г. Шевченка оприлюднюється проєкт ОП, є інформація про прийняття зауважень та пропозицій. Однак там не вказано електронної скриньки гаранта ОП та час розміщення проєкту ОП з метою отримання зауважень та пропозицій (підкритерій 9.2). ЗВО на своєму вебсайті забезпечує відкритий доступ до інформації та документів згідно із ст. 79 Закону України «Про вищу освіту». На вебсайті філологічного факультету ЗВО оприлюднено достовірну інформацію про ОП «Журналістика» в обсязі, достатньому для інформування усіх зацікавлених сторін. Однак зауважено на необхідності структурувати всю документацію цієї ОП за відповідними рубриками на вебсайті кафедри (підкритерій 9.3). Визначено рівень відповідності «В», оскільки вимоги Критерію виконано повністю в підпунктах 9.1, 9.2. Вимоги підкритерію 9.3. виконано частково, виявлені недоліки не є суттєвими і можуть бути усунені з часом. Інноваційних чи взірцевих практик не зафіксовано.

Недоліки

На вебсайті кафедри української мови, літератури та журналістики наявне перенавантаження інформацією за різними видами діяльності цього структурного підрозділу, а документи ОП слід шукати за переходом на іншу цифрову платформу.

Рекомендації

Гаранту ОП звернутися до керівника відповідного підрозділу з інформаційно-технічного забезпечення НУ «Чернігівський колегіум» ім. Т.Г. Шевченка з приводу розробки до кінця 2025-2026 н.р. окремих рубрик на кафедральному сайті із усією необхідною документацією ОП «Журналістика».

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень В

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової (освітньо-творчої) програми забезпечує повноцінну підготовку аспірантів (ад'юнктів) до розв'язання комплексних проблем у галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності за відповідною спеціальністю (спеціальностями) та/або галуззю знань (галузями знань), володіння методологією наукової та педагогічної діяльності

не застосовується

2. Наукова (освітньо-творча) діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напряму досліджень (творчості) наукових (творчих) керівників

не застосовується

3. Заклад вищої освіти здатний сформувати разові спеціалізовані вчені ради (разові спеціалізовані ради з присудження ступеня доктора мистецтва) для атестації аспірантів (ад'юнктів), які навчаються на відповідній освітній програмі

не застосовується

4. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує можливості для виконання наукових досліджень (творчих проєктів) і апробації їх результатів відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, концертів, спектаклів, майстер-класів, персональних виставок, публічних виступів, надання доступу до використання лабораторій, обладнання, інформаційних та обчислювальних ресурсів тощо)

не застосовується

5. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для залучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, концерти, спектаклі, майстер-класи, персональні виставки, публічні виступи, участь у спільних дослідницьких (творчих мистецьких) проєктах тощо

не застосовується

6. Наявна практика участі наукових (творчих) керівників аспірантів (ад'юнктів) у дослідницьких (творчих мистецьких) проєктах, результати яких регулярно публікуються, презентуються та/або практично впроваджуються

не застосовується

7. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у професійній діяльності наукових (творчих) керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для унеможливлення здійснення наукового (творчого) керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності

не застосовується

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

не застосовується

Недоліки

не застосовується

Рекомендації

не застосовується

Рівень відповідності Критерію 10.

не застосовується

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

дані відсутні

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами експертного оцінювання експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проєктування освітньої програми	B
Критерій 2 . Структура та зміст освітньої програми	B
Критерій 3 . Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	B
Критерій 4 . Навчання і викладання за освітньою програмою	B
Критерій 5 . Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	B
Критерій 6. Людські ресурси	B

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	В
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	В
Критерій 9. Прозорість та публічність	В
Критерій 10. Навчання через дослідження	не застосовується

За результатами експертного оцінювання рішенням експертної групи є **акредитація**.

Додатки до звіту:

Документ	Назва файла	Хеш файла
Додаток	ID ЄДБО 62779.xlsx	6zSajYJ1dZuytRGUOUMuV9uhkKCoFZTqdC79Px1ZE cY=

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели експертне оцінювання у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і доброчесно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Супрун Володимир Миколайович

Члени експертної групи

Скленар Ігор Михайлович

Житнікова Ангеліна Віталіївна